

Kirsten Jacobsen (FP) og Annette Just (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med etablering af et flugtsikkert fængsel.
(Beslutningsforslag nr. B 71).

Skriftlig fremsættelse af forslag

Tom Behnke (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med etablering af et flugtsikkert fængsel.
(Beslutningsforslag nr. B 71).

Idet jeg i øvrigt beklager nødvendigheden af dette forslag, skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til statsministeren, skatteministeren, boligministeren og socialministeren:

»Hvilke garantier kan regeringen give nuværende og fremtidige pensionister for, at deres private pensionsopsparinger ikke fortsat udhules på grund af samspilseffekten mellem skatte-, social- og boliglovgivning?«

Af Anders Fogh Rasmussen (V), Anne Birgitte Lundholt (KF) og Kirsten Jacobsen (FP).

(Forespørgslen anmeldt 15/11 95. Fremme af forespørgslen vedtaget 21/11 95).

Begrundelse

Peter Brixtofte (V):

En positiv fremtid for Danmark er i høj grad afhængig af, om der er danskere, der gennem opsparing vil bidrage til at finansiere det, vi kalder for alderdommen, for ellers er det andre, dvs. de erhvervsaktive, der skal betale gildet over skatterne.

Vi har derfor alle stor interesse i, at det kan betale sig at spare op til pension. De, der sparer

op og sparer mere op end andre, skal derfor have det bedre i forhold til de, der ikke vil spare op. En række beregninger fra dem, der administrerer pensionsopsparingen, herunder PFA og PENSAM, og fra det af regeringen nedsatte udvalg om pensionsopsparingsudbredelse og -dækning viser imidlertid, at det ofte overhovedet ikke kan betale sig at spare op til pension.

Skatten af pensionen er så stor, at den sammenholdt med et fald i sociale ydelser og den såkaldte realrenteafgift omtrent konfiskerer værdien af pensionsopsparingen. Herudover er vilkårene for pensionsopsparing forringet ved indførelse af bruttoskatten, idet skatterabatten ved pensionsopsparing herved er formindsket.

Under ét er det ikke længere tilstrækkelig fordelagtigt at spare op til pensionering af sig selv. Det rammer også dem, der er tvunget til gennem en arbejdsmarkedspension at give afkald på løn til fordel for pensionsopsparing, det vil sige, at dem, vi kan opfatte som ganske almindelige gennemsnitsdanskere, ikke kan spare op til pension med fordel.

Dette er baggrund for forespørgslen, som Fremskridtspartiets fru Kirsten Jacobsen har taget initiativ til. Jeg vil opfordre til, at vi tager problemstillingen alvorligt og på tværs af partiskel prøver at finde en løsning på problemstillingen.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Forespørgernes spørgsmål antyder, at privat pensionsopsparing ikke kan betale sig. Jeg synes ligeud, at det spørgsmål er baseret på en helt fejlagtig påstand om, at private pensionsordninger og -opsparinger udhules. Det passer ganske enkelt ikke, jeg gentager: Det passer ganske enkelt ikke.

Sandheden er, at der er gennemført en række initiativer, der har mindsket samspilsproblemerne mellem skatte-, social- og boliglovgivningen på pensionsområdet og dermed begunstiget, jeg gentager: Begunstiget den private opsparing.

Lad mig slå fast, at det for regeringen er afgørende, at folkepensionens grundbeløb er et sikkert fundament for al pensionsopsparing. Hertil kommer som nævnt, at den private opsparing er blevet begunstiget.

Lad mig blot nævne et par afgørende indgreb: I forbindelse med finanslovaftalen for 1988 mel-

lem den daværende borgerlige regering og de to nuværende regeringspartier Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre blev der indgået et forlig om at bruge ca. 2,7 mia. kr. årligt til lettelse af samspilsproblemerne.

For det andet: Regeringens gennemførelse af skatte- og pensionsreformen indebærer, at der i slutåret 1998 bliver brugt ca. 5 mia. kr. til skatteletterer for pensionistfamilier. Hermed blev langt de fleste pensionistfamilier allerede i 1994 stillet bedre ved reformen.

Og for det tredje: Regeringens skattereform vil endvidere gradvis formindske samspilsproblemerne yderligere ved den trinvise nedsættelse af marginalsatserne frem til 1998.

Ser vi på udviklingen i pensionsopsparingen, er der intet, der tyder på, at danskerne skulle have mistet lysten til at spare op til pensionisttilværelsen. Dette er ellers blevet hævdet fra flere sider, men det forholder sig jo sådan, at lysten til at spare op til pensionisttilværelsen er større end nogen sinde.

Når hr. Peter Brixtofte derfor stiller spørgsmålet: Er der danskere, der har tillid, der tør spare op, er svaret klart og entydigt: I tusindvis af danskere har tillid og gennemfører rent faktisk opsparing til pensionisttilværelsen.

Indbetalingerne til kapitalpensioner er steget med ca. 140 pct. fra 1987 til 1994. I alt blev der indskudt 17 mia. kr. på kapitalpensionsordninger i 1994. Ca. 1 million familier har en kapitalpensionsordning, og ses der på det samlede spektrum af private pensionsordninger, er der tale om en fordobling af indskuddene i den samme periode til i alt 22 mia. kr. i 1994, og det er endda eksklusive ATP-ordningen. Sikke en tillid, sikke en tillid!

Hvis det ikke var attraktivt for danskerne at spare op til pensionisttilværelsen, så var fordoblingen næppe sket. Danskerne har således tillid til, at det kan betale sig at spare op til alderdommen. Nutidens og fremtidens ældre forventer noget af deres alderdom. Pensionisttilværelsen er for flere og flere ikke længere et ophør, men endnu en aktiv periode i livet, hvor frihedsgrader og råderum har stor betydning for livskvaliteten.

Folkepensionens grundbeløb er fundamentet for økonomien, når vi når pensionistalderen. Folkepensionen suppleres fornuftigt med arbejdsmarkedspensioner og private pensionsordninger, der giver større økonomisk selvstændighed. Samspilsproblemerne er derfor klart mindsket som følge af regeringens politik,

og regeringen vil fortsat sikre, at det kan betale sig for danskerne at spare op til alderdommen.

Jeg har en klar fornemmelse af, at skatteministeren mere detaljeret vil uddybe svaret på spørgsmålet.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg vil indlede med at søge at klarlægge, hvad det er, forespørgerne vil have regeringens garanti for.

Samspilsproblemet er konsekvensen af, at offentlige ydelser er afhængige af pensionistens indkomstforhold, og jo højere indkomst, jo færre sociale ydelser bliver man berettiget til. Samspilsproblemet udtrykkes ofte i procenter som den sammensatte marginalprocent, hvor mistede offentlige ydelser tillægges skat. Dette samspil påstås at udhule de private pensionsordninger.

Som statsministeren sagde for et øjeblik siden, så har Folketinget under såvel den tidligere som den nuværende regering gjort en meget stor indsats for at afhjælpe samspilsproblemet.

Før 1987 var samspilsproblemet så grelt, at man i nogle situationer kunne have en sammensat marginalprocent på over 100. Det betød, at en indkomstfremgang rent faktisk kunne reducere rådighedsbeløbet. Samspilsløsningen, der blev vedtaget i Folketinget i 1987, nedbragte de førhen meget høje marginalprocenter.

Det medførte, at aftrapningen af pensionsydelser skulle tilrettelægges således, at ydelserne bestående af personlige tillæg, pensionstillæg og grundbeløb skulle aftrappes i forlængelse af hinanden. I 1988 blev samspilsløsningen fremrykket, således at den var fuldt ud indkørt i 1993.

En vigtig ting er endvidere, at den varige hjemmehjælp blev gjort gratis med virkning fra den 1. juli 1989, hvilket også bidrog til at reducere samspilsproblemet betydeligt.

Samtidig blev reglerne for boligydelse ændret, så indkomstaafhængigheden blev reduceret, og i 1990 blev aftrapningsintervallet for personlige tillæg for gifte forøget til det dobbelte af intervallet for enlige. Så sent som fra den 1. januar 1995 blev indtægtsgrænserne for pensionstillæg og grundbeløb hævet. Så Folketinget har i hovedtræk været enigt om at reducere samspilsproblemet betydeligt.

Det var der også behov for, men der er en nedre grænse. Om det er det gældende niveau, vi har nu, det er ikke nødvendigvis givet, men mit skøn er, at vi er meget tæt ved. Efter de

senest gennemførte ændringer kan pensionister have betydelige ekstraindtægter ved siden af pensionen, før grundbeløb, pensionstillæg og personlige tillæg aftrappes eller helt bortfalder.

Folkepensionens pensionstillæg er for gifte pensionister fuldt ud aftrappet ved indtægter ud over pensionen, der overstiger 219.000 kr., og de personlige tillæg er fuldt ud aftrappet ved indtægter, der overstiger 82.500 kr. Folkepensionens grundbeløb aftrappes kun efter pensionistens egen arbejdsindkomst og bortfalder ved indkomst, der overstiger 207.200 kr. Det er værd at være opmærksom på, at pensionsudbetalinger ikke påvirker folkepensionens grundbeløb.

Forespørgerne synes at være af den opfattelse, at samspilsproblemet kan og skal fjernes. Da det er indkomstafhængigheden, der er den udløsende faktor til samspilsproblemet, kan man umiddelbart nemt forestille sig forskellige løsninger på problemet, hvis det er det, man vil, og det er en teoretisk konstruktion, jeg nu kort vil komme ind på, idet statsministeren allerede har skitseret løsningerne.

Én løsning ville være at fjerne denne indkomstafhængighed af de sociale ydelser i det gældende system. Alle får samme ret til ydelse uanset behov. Det vil koste statskassen 6 mia. kr. brutto.

En anden løsning kan være, at det offentlige slet ikke skal give sådanne offentlige ydelser. Det er så den anden måde at undgå samspilsproblemer på, men det er der vist ingen, der forestiller sig – heller ikke engang forespørgerne i denne debat.

Næ, det, man skal spørge om, er, hvad det er, det danske samfund vil opnå med sit velfærdssystem og sociale ydelser til dem, der har behov. Det er et velfærdssystem, hvor det offentlige træder til, når man ung som gammel kommer i en sådan situation, at man ikke selv har mulighed for at dække sine behov gennem egne midler, og det er netop, hvad det gældende system er udtryk for.

Regeringen ønsker faktisk at fastholde den struktur, der i dag findes på pensionsområdet. Regeringen ønsker at fastholde de tre søjler, nemlig folkepensionen, arbejdsmarkedspensionsordningerne, herunder ATP og LD, og endelig den private pensionsopsparring. Det er de tre fundament.

Folkepensionen er og forbliver en fast grundydelse for alle pensionister. Regeringen har gentagne gange forsikret, at der ikke ændres på dette princip. På trods heraf har der fra forskel-

lig side været sået tvivl om, hvorvidt der er realitet bag denne garanti. Jeg kan sige, at det er regeringens klare holdning, at folkepensionens grundbeløb er det sikre fundament for al pensionsopsparring.

Det ligger nemlig fast, at pensionister har ret til folkepensionens grundbeløb uanset supplerende rente- og pensionsindtægter, og det har regeringen faktisk sikret ved opdelingen af folkepensionen i grundbeløb og indkomstafhængige tillæg. Selv med væksten i pensionsudbetalinger fra såvel arbejdsmarkedspensioner som privattegnede pensionsordninger vil det nuværende system være levedygtigt og fremtidssikkert.

Med det mener jeg, at indtægtsafhængigheden både robustgør og fremtidssikrer folkepensionen. Befolkningen kan forudse og beregne deres økonomiske situation, uanset på hvilket tidspunkt de ønsker at lade sig pensionere og uanset størrelsen af deres pensionsordninger. Forholdene er alment accepterede, og det er et indicium for, at det nuværende system er levedygtigt.

Regeringen garanterer, at der bliver folkepension til alle. De kommende pensionister kan være trygge.

Med hensyn til den private pensionsopsparring kan jeg sige, at udviklingen i denne pension, dette bidrag til den samlede pensionsopsparring meget vel kan tages som et godt udtryk for, hvad fremtidens pensionister ønsker sig af deres pensionisttilværelse, nemlig at sikre et større økonomisk råderum.

Fra flere sider anføres det ofte, at det ikke kan betale sig at spare op til alderdommen. Det er også det indtryk, man får af emnet for denne forespørgselsdebat. Det er efter regeringens opfattelse direkte misvisende at komme med sådanne påstande. Det kan med beregninger underbygges, at det fortsat er fordelagtigt at foretage pensionsopsparring. Almindelig sund fornuft siger det samme. Det er i hvert fald det, som borgernes forventninger bygger på, og det er jo også en kendsgerning, som man ikke bare kan se bort fra.

Som statsministeren for et øjeblik siden også var inde på, kan man sige, at det bedste bevis på det får man ved at kigge på den faktiske udvikling i indskuddene på pensionsordningerne. Som det blev nævnt, er indbetalingerne fordoblet siden 1987. Førrige år blev der indskudt mere end 38 mia. kr. på pensionsordninger, og indbetalingerne på kapitalpension er steget med 140

pct. Det er tal, der taler for sig selv. Jeg gentager disse tal, fordi de klart tilbageviser påstanden om ugunstige forhold for pensionsopsparingen.

Pensionsopsparing er fremtidsplanlægning. Derfor er det vigtigt for pensionsopsparerne at kende de politiske vilkår, og vilkårene for den private pensionsopsparing ligger også fast. Den skattemæssige behandling af pensionsopsparing ændres ikke. Regeringen fastholder, at der er fuld fradragsret for bidrag til private pensionsordninger. Udbetalingerne vil fortsat være skattepligtige, og for kapitalpensionen fastholdes 40 pct.s-afgiften.

Det er regeringens politik at fastholde et robust grundlag for pensionsopsparing. Vilkaerne for den private pensionsopsparing er en del af et dynamisk samfund. Grundlaget for pensionsopsparing skal ses i lyset heraf. Derfor er det uundgåeligt indimellem at tilpasse reglerne for privat pensionsopsparing til den øvrige udvikling.

Det er helt urealistisk at forestille sig reformer af forskellig karakter uden at involvere pensionsområdet. Jeg tænker her på indførelsen eksempelvis af arbejdsmarkedsbidrag ved skattereformen af 1993, som også er blevet beskyldt for at udhule pensionsopsparingen. Det er ikke korrekt. Med indførelsen af arbejdsmarkedsbidrag sker der ganske vist en beskatning på indbetalingstidspunktet, men til gengæld skal der ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af pensionsudbetalingen.

Pensionsopsparing i ordninger med løbende udbetaling, der er foretaget før skattereformen og med stor fradragsværdi, har tilmed fået en særlig fordel af skattereformen. Der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag ved udbetaling, mens indkomstskatten med skattereformen er reduceret markant.

Som jeg nævnte tidligere, har regeringen anvendt mange penge på at afhjælpe samspilsproblemet. Samspilsproblemet kan efter regeringens opfattelse ikke afskaffes. Det er en nødvendig konsekvens af det danske velfærdssystem, hvor man målretter ydelserne til dem, der har behov. Danmark har et højt skattetryk, og samfundets generelt høje skatteprocenter gælder for alle samfundsgrupper, også pensionisterne. Derfor får alle samfundsgrupper også gavn af skattereformens nedsættelse af marginalsatserne.

Marginalsatserne varierer i 1996 mellem 36,7 pct. og 62,7 pct. Den lave sats gælder for Hørsholm, hvor landsgennemsnittet er 43,1 pct. Den

højeste marginalsats gælder endda kun for indkomster over 243.100 kr.

Skattereformen har i væsentlig grad afhjulpet samspilsproblemet gennem sænkning af indkomstskatten. Pensionisterne har opnået betydelige fordele ved skattereformen, større fordele end andre befolkningsgrupper, og langt de fleste pensionistfamilier får mere til rådighed end efter de gamle regler. Således anvendes netto 2,4 mia. kr. på bruttoficeringen af pensionerne for at sikre, at langt de fleste pensionistfamilier bliver stillet bedre ved reformen.

Som skatteminister vil jeg sige, at med skattereformen er samspilsproblemet blevet endnu mindre gennem sænkning af marginalsatserne. Eksempelvis sænkes bundskatten fra 22 pct. i 1993 til 8 pct. i 1998. Hertil kommer, at skatte- og pensionsreformen fra 1993 betyder, at pensionister med supplerende pensions- og renteindtægter får en markant større disponibel indkomst end tidligere.

Jeg mener i øvrigt ikke, at samspilsproblemet specielt skal afhjælpes via skattesystemet. Pensionister skal ikke beskattes lempeligere af pensionsindkomst. Indkomst skal behandles ens for persongrupperne, og som jeg sagde før, har skattereformen sænket skatterne også for pensionisterne.

Eksempelvis vil et pensionistægtepar med ATP og en privat pension på ca. 194.000 kr. få godt 16.000 kr. mere til rådighed i 1998, når skattereformen er fuldt gennemført, i forhold til de gamle regler.

Den nuværende regerings politik har således betydet forbedringer og ikke forringelser for pensionsopsparerne. Det er derfor ikke korrekt, når det antydes, at det ikke kan betale sig at spare op til pensionsalderen. Det kan fortsat betale sig.

Dagbladet Børsen havde i efteråret en række artikler om samspilsproblemet. Der var bl.a. et af eksemplerne, som blev fremdraget, hvor den private pension blev reduceret med 65 pct., når både skat og aftrapning af sociale ydelser var indregnet. Der blev fokuseret meget på dette. Det første indtryk, man fik, var, at det slet ikke kan svare sig at spare op. Man kan lige så godt læne sig tilbage og lade sig forsørge af det offentlige. Der bliver ikke noget tilovers af pensionsopsparingen, når skatten og aftrapningen har været der.

Ja, skatten tager som for alle andre borgere ca. 40 pct. Resten er bortfald af sociale ydelser. Og hvad bliver der så tilbage i dette regneeksem-

pel? Ca. 4.000 kr. netto mere om måneden. Det er dog værd at tage med. Det er penge, der giver pensionisten med den private opsparing en stor økonomisk frihed, og det er det bærende element i pensionsopsparingen. Folk sparer op, fordi de vil bevare deres levestandard, ikke fordi de spekulerer i skattebesparelser. Beskatningen er en vigtig, men ikke den væsentligste faktor ved pensionsopsparing.

De faktiske forhold viser, at befolkningen har tillid til, at det kan betale sig at spare op til alderdommen. Befolkningen sparer op til en pensionisttilværelse, som giver dem en økonomisk frihed til at indrette deres liv, som de ønsker og formår. Det skal vi politikere respektere. Samtidig skal vi som politikere sørge for, at mennesker, der gennem deres arbejdsliv ikke har haft mulighed for at foretage pensionsopsparing, bliver stillet, så også deres økonomiske rammer for en pensionisttilværelse bliver rimelige.

Det er regeringens holdning, at man skal erkende, at nogle pensionister har behov for ydelser ud over folkepensionens grundbeløb. Pensionister, som selv har mulighed for at opfylde deres behov, har ikke brug for, at det offentlige træder til. Dette kriterium er udmøntet i, at ydelserne er indkomstafhængige. Derfor kan man simpelt hen ikke undgå samspilsproblemet. Det er et nødvendigt onde, man må acceptere.

Forhandling

Peter Brixtofte (V):

Jeg vil godt takke statsministeren og skatteministeren for besvarelsen, men jeg vil tage udgangspunkt i afslutningsreplikken fra skatteministeren, der siger, at samspilsproblemet er et nødvendigt onde, vi må leve med.

Det er vi ikke enige i, vi, der har rejst forespørgslen, men jeg er glad for, at skatteministeren, efter at statsministeren og skatteministeren faktisk har afvist, at der var et samspilsproblem, slutter af med at sige, at det er et nødvendigt onde, og erkender, at det eksisterer, for det fremgår også meget klart af de betænkninger, som regeringen selv har udgivet fra juni 1995 om pensionsopsparingsens udbredelse og dækning.

Vi kan læse bilag 2 og her se beskrevet, hvordan ganske almindelige pensionister med små indtægter har marginalskatteprocenter oppe på

75. Det er sammenhængen mellem indkomstskatten og boligydelsen, som spiller ind på en sådan måde, at man kommer op på det, og derfor er der et stort problem.

Det interessante er nemlig, at samspilsproblemet ikke gælder dem, der har en stor pension, og heller ikke dem, der har en meget lille pension, men det gælder alle dem, der har en mellem pension, dvs. kort sagt langt de fleste danskere med forholdsvis små pensionsordninger. Det er de mennesker, som bliver ramt.

Vi har i Venstre stor sympati for, at man ved overenskomstforhandlinger lægger vægt på at give afkald på lønstigninger til fordel for en større pensionsopsparing. Det har vi megen sympati for, også fordi der er mange grupper, som ikke har samme gunstige pensionsopsparingsordninger, som andre har haft igennem en række år. Men så nytter det jo ikke noget, hvis vi ved overenskomsterne får en løsning, hvor man giver afkald på løn til fordel for pensionsopsparing, hvorefter disse samspilsproblemer konfigurerer opsparingen. Derfor er der altså et fælles problem for os alle sammen både i relation til overenskomstforhandlinger, pensionsopsparings udbredelse og i det hele taget til, hvordan vi skal forsørge vores samfund i fremtiden.

Vi er jo på den ene side enige om, at alle uanset indkomst, altså også dem, der ikke har sparet op, skal have en anstændig tilværelse som ældre. Det er vi, tror jeg, alle sammen enige om. Det er en vigtig del af vores velfærdssamfund. På den anden side må vi også være interesserede i, at de, der gør noget for at få det bedre – som i andre af livets forhold – også bliver belønnet. Derfor er det så vigtigt, vi sikrer os, at vi på den ene side alle har en grunddækning – og det er det, vi kalder folkepensionen – og ved siden af har adgang til at spare op privat og så bevare en rimelig andel heraf, så det kan svare sig. Så begge dele må være noget, som alle partier i princippet kunne være enige om som mål.

Når det gælder folkepensionen, har vi haft en strid for nylig i forbindelse med, at vi nedtrappede folkepensionens grundbeløb for dem, som havde arbejdsindtægt, og som var 70 år og derover. Det var vi uenige om, og Venstre har prøvet flere gange at få afskaffet den regel igen. Det er i hvert fald ét middel til at komme samspilsproblemet til livs for denne gruppe.

Men det, som jeg godt kunne tænke mig at få slået fast i dag fra regeringens side, er: Har regeringen nogen planer om på et senere tidspunkt at udvide aftrapningen af grundbeløbet

til andre samfundsgrupper? Det kunne være rart, synes jeg, at få et meget præcist svar på det fra statsministeren i dag, for det er jo det, som er frygten hos mange: På den ene side vil vi godt have, at folk sparer op privat, men på den anden side lures der også med på et eller andet tidspunkt at gøre folkepensionens grundbeløb indtægtsafhængigt. Det er jo det, som lurer, og så tænker mange: Når de nu starter i denne gruppe, hvem bliver så de næste? Derfor kunne det i hvert fald være en væsentlig konklusion i dag, hvis statsministeren klart kunne slå fast, at der overhovedet ikke er tanker og planer om at udvide aftrapningen af folkepensionens grundbeløb til andre samfundsgrupper end dem, der i dag er berørt.

Dernæst sagde skatteministeren så – for også at fortsætte i det positive – at der var heller ikke nogen planer om at ændre ved 40 pct.s-beskatningen af kapitalpensioner. Det synes jeg, vi skal slå fast med syvtommersøm: det er vi enige i, og det løfte vil vi holde regeringen fast på. Det er jo rigtig, hvis vi ser på udbredelsen af pensionsopsparring, at den ordning, der er mest populær, er kapitalpensionsordningen. Det hænger selvfølgelig sammen med 40 pct.s-engangsbeskatningen ved udbetaling, og derfor ønsker vi altså denne ordning, som stadig væk vokser ganske flot, bevaret. Vi vil nu gerne have slået fast, at det ikke er regeringens hensigt at ændre på de 40 pct., som man i dag har som beskatning ved udbetaling.

Men tilbage er der en række samspilsproblemer, og det ønsker vi at gøre noget ved. Vi foreslår derfor, at man meget hurtigt går i gang med at undersøge, hvordan man kan komme frem til et bedre samspil mellem udbetalinger af boligtilskud, pensionstillæg og lignende og skatten. Derfor vil vi i en dagsorden, som jeg vender tilbage til om lidt, foreslå, at man går i gang med sådan et arbejde og meget hurtigt kommer med initiativer, som kan afhjælpe dette samspilsproblem.

I Venstre kunne vi godt forestille os, at vi nåede frem til, at vi havde et fælles system for skat og for udbetalingen af tilskud fra det offentlige, så vi kunne få det samlet i én såkaldt selvangivelse, hvor vi modregnede tilskud i skatten, så vi havde en nettoskat i forhold til det offentlige. Det vil både for den enkelte borger og for det offentlige være enklere at få disse systemer kørt sammen, så der var overblik over, hvad der skete, når man tjente nogle flere penge eller man fik ændret sin sociale status.

I dag er det sådan, at den enkelte må gå fra kontor til kontor, først på skattekontoret og derefter på boligydelseskontoret og så et tredje sted hen med pensionstillæg for hvert eneste sted at få beregnet forfra, hvad man nu har ret til, og hvad man skal betale.

Her synes jeg, der kunne ligge en vision i også for de ældre, at vi fik det samordnet, så man kunne gå ét sted hen i sin kommune og få det hele oplyst under ét, så vi havde et samlet overblik over de økonomiske relationer mellem den enkelte pensionist og det offentlige. Derfor ønsker vi, at det skal indgå i det arbejde, som vi ønsker igangsat, og at vi kunne nå frem til en sådan løsning.

Så burde det jo være et mål for os, at mennesker med almindelige indtægter ikke kommer til som følge af samspil at aflevere mere end højst 50 pct. af, hvad de har sparet op. Når vi kan se, at der er procentsatser op imod 75 i dag for mennesker med almindelige indtægter, er det for højt.

Det burde være et mål for os alle sammen at få det samspil reduceret, så mennesker med almindelige indtægter allerhøjest kan komme af med 50 pct., når man både tager skat og afvikling af sociale ydelser i betragtning.

Må jeg til sidst, inden jeg fremsætter forslag til motiveret dagsordenen, bare slå fast, at i Venstre vil vi godt tage afstand fra dem, der taler om en stor eksplosion i ældrebyrden, for det er faktisk ikke rimeligt. Hvis man ser på, hvordan udviklingen bliver i de kommende år, bliver der faktisk lidt færre folkepensionister, og først engang om temmelig mange år kan det godt være, andelen vokser lidt, men det er ikke ret meget. Det er ikke de 800.000 folkepensionister, vi har, og som der måske om 20-30 år bliver lidt flere af, som er et problem, men det er, at der er 1,1 mio. danskere i den erhvervsdygtige alder, som er på overførselsindkomster. Derfor vil jeg godt slå fast, at vi ikke har en tikkende bombe under vores samfundsøkonomi, fordi der bliver flere ældre. Det passer simpelt hen ikke, og derfor kan man ikke motivere disse samspilsregler med det.

Jeg vil afslutningsvis på vegne af Fremskridtspartiet, Det Konservative Folkeparti og Venstre fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget konstaterer, at private pensionsordningers realværdi udhules som følge af samspilsproblemer mellem skatte-, pensions- og boliglovgivningen, opfordrer Folketinget regeringen til at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal kulegrave og kortlægge problemstillingen, og til at fremlægge resultatet i en redegørelse, der kan komme til debat i denne folketingssamling.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 33).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Man kunne ud fra denne forespørgsel tro, at samfundet ligefrem straffer privat pensionsopsparing, men det modsatte er jo tilfældet. Alene i år har vi tabt et skatteprovenu på 30 mia. kr., fordi vi skattebegunstiger privat pensionsopsparing. Derudover har vi lavet lempelser for realrenteafgiften, som gavner andre, særlig dem, der var i god tid med at få en pensionsordning, med 20 mia. kr. Alt i alt tabte skatteindtægter på 50 mia. kr. som følge af de skattebegunstigelser, der er af privat pensionsopsparing. Jeg synes sådan set, at man også burde tage med i sådan en diskussion, hvordan forholdene i virkeligheden er, og forholdene er, at vi i urimelig grad begunstiger privat pensionsopsparing på bekostning af almindelige folkepensioner, og at det i særdeleshed er de rigeste folk, der får skattestøtte til pensionsopsparingen. Jo rigere man er, jo større støtte.

Når man stiller sådan en forespørgsel, er det jo udtryk for, hvad man mener er vigtigst, og vi må altså konstatere, at VKZ mener, at de rigeste folkepensionisters problemer er de vigtigste. Det tror jeg altså der er mange folkepensionister ude i landet der synes er lidt underligt. Realiteten er jo, at de, der har haft den dårligste indkomstudvikling, er folkepensionister uden væsentlig indtægt ved siden af pensionen. De har i virkeligheden haft det skidt og får det i øjeblikket stadig værre, hvorimod de, som har noget ved siden af pensionen, har en god og solid indkomstfremgang.

Der er store problemer, og mange folkepensionister har det virkelig skidt, men det største problem, vi burde debattere i forbindelse med folkepensionen, er i virkeligheden det, der i øjeblikket sker, hvor der bliver en stadig større forskel mellem de rigeste og de fattigste folkepensionister. Det synes jeg er det væsentligste problem at debattere.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Det var virkelig det, man kan kalde for en røst fra fortiden. Jeg kan næsten se DKP's røde faner igen. Hvad er det dog for noget det dér med, at vi kun interesserer os for de rigeste pensionister? Hvis hr. Frank Aaen læser denne redegørelse om pensionsopsparingens udbredelse og dækning, vil han se, at det problem, som hedder samspilsproblemet, rammer dem, der har små pensionsindtægter, for de, der har store indtægter, har ikke noget samspilsproblem, da de er kommet ud over det indkomstinterval, hvor en social ydelse aftrappes.

Derfor er det slet ikke vilkårene for dem med de store pensionsordninger, vi diskuterer i dag, men det er ganske almindelige menneskers pensionsordninger, ufaglærte arbejdere, som har en lille pensionsopsparing.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Vi har en vis portion penge at gøre godt med til pensionister. I øjeblikket har vi valgt at bruge 50 mia. kr. hvert eneste år – og det er hovedårsagen til vores statsgæld – til at begunstige dem, der har råd til at lave deres private pensionsordning, og jo rigere man er, jo større tilskud får man til sin private opsparing, ikke bare i kroner og øre, men også i procenter.

Jeg kan ikke forstå, at man fra Venstres side ikke vil forholde sig til det problem, at vi altså har valgt at bruge pengene. Det er lige så meget, som vi udbetaler i almindelig folkepension, som vi i dag betaler til folk, der har råd til at spare op selv, og som vi altså giver på den mest asocialt tænkelige måde. Jeg synes, man bør forholde sig til det.

Så er jeg også helt enig i, at der er grupper, der ligger lidt over folkepensionens grundbeløb, som har nogle problemer; men det store problem ligger oppe i den anden ende.

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne først sige, at jeg synes, at forespørgernes udgangspunkt for forespørgslen er helt forkert. Man skriver i forespørgslen, at der fortsat er tale om udhuling på grund af samspilseffekten med skatte-, social- og boliglovgivningen. Det kan man vist kun skrive, hvis man forsøger at skabe usikkerhed om fremtidens pensioner og om værdien af det at spare op til sin pensionisttilværelse. Det blev jo også fulgt op af hr. Brixtoftes indlæg i forbindelse med begrundelsen for forespørgslen. Der blev ikke bare talt om udhuling, men om konfiskation af opsparingen. Man forsøger at fremstille det, som om samspilsproblemet skulle være blevet større, og som om det i øvrigt udvikler sig i en negativ retning.

Jeg synes, det ligner en meget kritikløs fortættelse af Dagbladet Børsens kampagne i efteråret, for sandheden er jo en fuldstændig anden. Samspilsproblemet er blevet mindre år for år siden slutningen af 1980'erne. Før 1988 blev selv små opsparinger ramt af samspilsproblemet og somme tider ramt med samspilsprocenter, der lå over 100. Siden er de private pensionsopsparinger blevet væsentligt begunstiget.

Lad mig først nævne samspilsløsningen i 1987 og 1988, som vi jo lavede i fællesskab, ifølge hvilken der sker en mildere aftrapning af tillæg til folkepensionen, når der er en ekstra indtægt. Det, vi lavede, var, at aftrapningen af personlige tillæg og pensionstillæg fremover sker i forlængelse af hinanden og ikke oveni hinanden.

Det andet væsentlige element var, at der skete en meget betydelig forhøjelse af den indtægt, man kan have ud over folkepensionen, før der overhovedet sker en aftrapning.

Samspilsløsningen i 1988 ydede altså et meget klart bidrag til at mildne samspilsproblemet, sådan at man nu kan have meget betydelige indkomster ved siden af folkepensionen, før folkepensionens pensionstillæg bliver berørt.

Jeg synes også, jeg har lyst til at nævne det, også skatteministeren var inde på, nemlig at vi gjorde hjemmehjælpen gratis den 1. juli 1989. Også det gav et væsentligt bidrag til løsning af samspilsproblemet, og det samme gjorde den reduktion af indkomstafhængigheden, når det drejer sig om boligydelse, der blev gennemført samtidig.

Senest har vi så fået skatte- og pensionsreformen fra 1993, der nu gradvist indkøres frem til 1998. Den indebærer jo, at pensionister med supplerende rente- og pensionsindtægter vil få

et meget betydeligt større rådighedsbeløb, end de ville have fået efter de tidligere skatteregler, og samtidig vil der gradvis ske en sænkning af marginalsatserne, hvilket kommer til at gælde for alle, også pensionister, og dermed bidrager det også til at mildne samspilsproblemet.

Vi kan altså konkludere, at der gradvis over en 10-årig periode fra 1988 til 1998 sker en meget væsentlig afhjælpning af samspilsproblemet både for nuværende og for kommende pensionister.

Jeg synes i øvrigt i den forbindelse, hvor man har denne megen omsorg for pensionsopsparinger, at det er bemærkelsesværdigt, at Venstre og De Konservative så sent som for en måned siden under finanslovforhandlingerne modsatte sig en automatisk regulering af ATP-bidraget. En sådan regulering ville jo netop have sikret en endnu større vækst i pensionsdækningen til alle på arbejdsmarkedet.

Hvis forespørgerne skulle have ret i deres påstand om en fortsat udhuling af private pensionsopsparinger, ville det vel have påvirket pensionsopsparingen i en negativ retning. Men hvordan har opsparingen egentlig været i de senere år? Har borgerne mistet troen på, at det er fornuftigt at spare op til deres tilværelse som pensionister? Nej, tværtimod! De private pensionsopsparinger er steget enormt, og det gælder både de kollektive ordninger, ATP, arbejdsmarkedspension og de individuelle pensionsordninger. Der spares op til pension som aldrig før her i landet, og det gøres der selvfølgelig, fordi borgerne tænker positivt. Man ønsker som borger at klare sig selv, hvis man formår det. Man ønsker at få den tryghed, der ligger i at sikre sig en god levestandard som pensionist. Man ønsker selvfølgelig så godt som muligt at sikre sig frihed til at leve en aktiv og indholdsrig tilværelse som pensionist. Med den faktiske pensionsopsparing, der har været, har borgerne vist, at de har tillid til, at det kan betale sig at spare op til en supplerende pension.

Jeg synes, det er vigtigt i dag at få slået fast, at folkepensionens grundbeløb er og vil også fremover være det sikre fundament for al pensionsopsparing og vil blive udbetalt uafhængigt af, om man har supplerende pension eller renteindtægter. Det er også vigtigt at slå fast, at selv om 20 år vil folkepensionen være langt den væsentligste del af levestandarden for pensionister. Vi ved, at arbejdsmarkedspensionerne, selv om de er under kraftig udbygning, vil stige langsomt i vægtingen af det samlede levestandard grundlag for pensionister.

Jeg synes også, der er grund til at kvittere og takke for skatteministerens meget klare tilsagn om, at den skattemæssige behandling af pensionsopsparing ikke ændres. Det burde være et signal, der yderligere giver tillid til fremtidig opsparing til pension.

I modsætning til forespørgerne vil jeg også sætte dette med samspilsproblemet ind i en lidt større sammenhæng, nemlig en fordelingspolitisk sammenhæng. Mennesker, der ikke igennem arbejdslivet har haft mulighed for at foretage pensionsopsparing eller alene har kunnet foretage en meget begrænset opsparing, skal også fremover sikres gode økonomiske vilkår i deres tilværelse som pensionist; også den gruppe pensionister skal kunne føle en reel tryghed ved fremtiden. Derfor må en afhjælpning af nogle samspilsproblemer for pensionister med supplerende pensionsindtægter aldrig ske på bekostning af de pensionister, der skal leve af deres folkepension eventuelt suppleret med ATP og nogle tillæg til boligstøtte, varnehjælp osv. Også i forbindelse med den samspilsløsning, vi lavede i 1988, havde vi faktisk det dobbelte perspektiv at løse nogle samspilsproblemer og samtidig give nogle generelle forbedringer, som alle pensionister kunne have glæde af. Her er altså en hårfin balance, der for os skal holdes.

Lad mig sige, at vi kan konstatere, at der igennem mange år har været en meget betydelig opmærksomhed om samspilsproblematikken på pensionsområdet, og en lang række initiativer er taget, der har mildnet samspilsproblemet. Med den afhjælpning, der er sket gradvis, og som er under gennemførelse frem til 1998, mener jeg, at vi i store træk har ramt den nødvendige balance meget godt, og det tyder den meget betydelige private pensionsopsparing da også på. Tilliden til vores pensionssystem, tilliden til, at det kan betale sig at spare op til pension, er klart til stede i befolkningen.

Lad mig med det samme også tage stilling til det forslag til motiveret dagsorden, som hr. Peter Brixtofte har fremsat på forespørgerens vegne. Jeg vil af to grunde afvise den dagsorden, der er foreslået, og vi vil stemme imod den.

For det første forudsætter man også her, at der sker en fortsat udhuling som led i samspilsproblematikken. Det er veldokumenteret i statsministerens tale, i skatteministerens tale og i de ting, jeg selv har fremført, at det ikke er tilfældet. Det kan dokumenteres, at samspilsproblemet er blevet meget, meget mindre igennem de

sidste 10 år, så udgangspunktet er simpelt hen forkert, og man foregøgler befolkningen noget, der ikke passer.

Det andet var, at man skulle nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe. Der har været talrige tværministerielle arbejdsgrupper om samspilsproblemet. Det er et af de mest velbelyste økonomiske spørgsmål i vores samfund. Jeg gik lidt tilbage i tiden bare for at se, hvad vi nu havde lavet af den slags, og den gamle VK-ledede regering lavede i 1991 en glimrende beskrivelse af samspilsproblemerne i en stor rapport, og det var præcis en tværministeriel arbejdsgruppe, der var nedsat, med Boligministeriet, Socialministeriet, Skatteministeriet, Økonomiministeriet og Finansministeriet. Den giver en glimrende beskrivelse af disse problemstillinger, og siden har der været talrige opfølgninger af det spørgsmål. Så tanken om, at man skulle nedsætte yderligere tværministerielle arbejdsgrupper, vil ligge os fjernt. Det er der simpelt hen ikke behov for, for det er en særdeles velbelyst problemstilling, vi taler om her i dag.

Det, det drejer sig om, er politiske holdninger og politiske beslutninger om, hvilken balance man skal finde imellem indkomstafhængighed og vores skattesystem, mellem pensionslovgivningen og vores skattelovgivning.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Inden debatten fortsætter, kunne det være rart at spørge regeringen, efter at vi har hørt statsministeren, skatteministeren og den socialdemokratiske ordfører, om regeringen stadig væk står ved det, der står i regeringens egen publikation fra juni 1995, eller om den har skiftet holdning.

Det skulle man rent faktisk tro, for efter denne publikation i bilag nr. 2, som handler om samspilsproblemerne, kan man altså konstatere, at på helt almindelige indkomster kan man komme op på skatteprocenter på 72,7. Mener regeringen, at det ikke er et problem, at man, når man bliver pensionist, risikerer en reduktion, som er større end den skatteprocent, man ville have betalt, hvis man havde taget skatten med det samme, og at folk, hvis det fortsætter, stadig væk vil have tillid til og fortsætte de private opsparinger?

Når man endnu ikke har set et fald i dem, er det selvfølgelig, fordi det ikke er gået op for den almindelige dansker, at samspilsproblemerne er

så groteske, som det er tilfældet, og det er grunden til denne debat. Men det ville være rart at vide, om regeringen stadig væk mener det, der står, for så kunne det jo være dejligt at høre, hvordan man kan få det til at passe med de udsagn, der er kommet indtil nu.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er af fundamental betydning for samfundsøkonomiens udvikling, at den enkelte borger oplever, at det kan betale sig at spare op. Den enkelte skal have tillid til, at det er en fordel at udskyde et øjeblikkeligt forbrug til et senere tidspunkt. Der skal kort og godt være en gulerod for folk, der vil spare op. Man skal kunne få øje på en økonomisk fordel, og man skal kunne have tiltro til den økonomiske udvikling og den politiske vilje.

Det forholder sig imidlertid sådan, at skattereformen udhulede den private pensionsopsparing på flere områder. Det er en kendsgerning, og det skete, dels ved at man indførte bruttoskat på pensionsindbetalinger, dels ved at man gjorde folkepensionen mere afhængig af renteindtægter fra private pensionsordninger, sådan at de indtægtsafhængige ydelser i dag udgør en større andel af folkepensionen, ligesom indtægtsgrænserne er ændret, så aftrapningen er blevet hårdere.

Anslagene mod folkepensionens grundbeløb og den øgede indtægtsafhængighed rammer såvel nuværende som fremtidige pensionister, men hvad værre er, så har anslagene skabt en generel usikkerhed i befolkningen om, hvad den socialdemokratiske regering egentlig vil med fremtidens pensioner. Skal de fortsat udhules, så folk må se deres opsparing spildt og forsvundet ned i en bundløs statskasse, eller hvad har man tænkt sig?

Naturligt nok er mange mennesker bekymret for, hvordan deres pensionsindbetalinger vil blive beskattet, når de engang skal hæves. Vil de fortsat kunne hæves til 40 pct.? Hvordan vil det gå med realrenteafgiften? Med fradragretten for privat pensionsopsparing? Der er mange uafklarede spørgsmål.

Jeg vil derfor gerne stille regeringen fire konkrete spørgsmål i relation til beskattningen af pensionsafkast, pensionsindbetalinger og pensionsudbetalinger:

1. Agter regeringen at lade eventuelle fremtidige stigninger i bruttoskatten slå igennem på pensionsindbetalingerne, eller vil regeringen lægge et loft over bruttoskatten på pensionsindbetaling?

2. Agter regeringen at fastholde den nuværende beskattning på 40 pct. ved udbetalinger fra supplerende pensionsordninger? Agter man at lade den stige, eller agter man at lade beskattningen falde i takt med eventuelle fremtidige nedsættelser af marginals-katten?
3. Agter regeringen at fastholde de nuværende regler for realrenteafgiften, eller agter man at ændre på den i takt med, at provenuet falder i de kommende år?
4. Agter regeringen at fastholde det nuværende fradrag i topskatten for indbetalinger på supplerende pensionsordninger, og agter man at fastholde det nuværende beløb?

Det er vigtigt at få opklaret.

Regeringens grundstød mod folkepensionens grundbeløb har medført en generel usikkerhed om grundbeløbets fremtid. Regeringen har tidligere givet garantier for, at grundbeløbet stod urørligt, hvorefter den ganske få måneder efter lavede indgreb, som fjernede retten til folkepensionens grundbeløb for de over 70-årige, som havde arbejdsindkomst ved siden af, og det skete uden varsel. Ingen anden samfundsgruppe ville man gøre noget tilsvarende over for.

Jeg vil derfor stille yderligere to konkrete spørgsmål til regeringen:

Agter regeringen at ændre på grundbeløbets indtægtsafhængighed, både når det gælder renteindtægt fra pensionsordninger, og når det gælder arbejdsindtægt?

Agter regeringen at ændre på indtægtsafhængigheden af de personlige tillæg og i givet fald i hvilken retning?

Allerede i dag medfører aftrapning af de personlige tillæg en meget høj marginals-kat på pensionsopsparingen. Præcis som det tidligere er fremgået af debatten, er det jo ikke de personer, som har en meget høj sideløbende pensionsopsparing, det først og fremmest går ud over. Det er folk med ganske små supplerende pensionsopsparinger. Pensionsbeløb i størrelsesordenen 40.000 kr. om året vil ifølge regeringens egen redegørelse få en sammensat marginals-kat på omkring 72 pct. ved årtusindskiftet. Det er ganske urimeligt, når alle andre har en maksimal marginals-kat på omkring 62 pct.

Jeg må sige det klart og tydeligt: Det Konservative Folkeparti vender sig kraftigt imod regeringens langsomme udhuling af den private pensionsopsparing. Vi mener, at den private pensionsopsparing er helt afgørende for den enkelte og for samfundsøkonomien. Den socialdemokratiske regerings strandhugst hos nuvæ-

rende og fremtidige pensionister er såvel utilstedelig som samfundsøkonomisk uklog.

Lad mig slå en række konservative hegnspæle i jorden, når det gælder fremtidens pensions-system:

Vi mener, at folkepensionens grundbeløb skal udbetales uanset indkomst nu som fremover. Det Konservative Folkeparti vender sig imod enhver udhuling af folkepensionens grundbeløb, f.eks. i form af indtægtsafhængighed. En graduering af grundbeløbet vil nedsætte den forventede samlede pensionsindtægt og vil dermed mindske incitamentet til at spare op.

Vi fastholder, at beskatningen af udbetalinger fra supplerende pensionsordninger maksimalt skal udgøre de nuværende 40 pct.; vi så gerne procentsatsen sat ned.

Vi medvirker ikke til stramninger af realrenteafgiften, når den i de kommende år vil indbringe staten et mindre provenu. Vi ønsker som et absolut minimum de nuværende regler for fradrag ved pensionsindbetalinger fastholdt.

Det er afgørende hegnspæle for Det Konservative Folkeparti i de kommende års pensionspolitik.

Opbygningen af arbejdsmarkedspensionerne har fået nogle til at fremmane nogle skrækscenarier om en udvikling frem mod et A- og et B-hold blandt fremtidens pensionister. Det har fået nogle til at kræve, at staten går ind og finansierer arbejdsmarkedspensioner til den såkaldte restgruppe.

Finansministeriet har foretaget en glimrende analyse af denne problemstilling i rapporten »Pensionsopsparingens udbredelse og dækning« fra juni 1995. Her fastslår man, at det er forkert at tale om en restgruppe bestående af ledige, førtidspensionister osv., fordi langt de fleste af disse personer på et tidspunkt i deres liv har haft tilknytning til arbejdsmarkedet. Vi vil derfor nærmere se en udvikling, hvor pensionsudbetalingerne varierer særdeles meget afhængig af, om og hvor længe den enkelte har haft ledighedsperioder, orlovsperioder osv.

Det afgørende, siger man i Finansministeriets analyse, er, at selv om en person har været uden for arbejdsmarkedet i en vis periode, vil vedkommende fortsat opnå en pæn dækningsgrad ved overgangen fra den erhvervsaktive alder til pensionisttilværelsen. Det er det afgørende, nemlig at der ikke sker nogen voldsom nedgang i den økonomiske forbrugsmulighed.

Jeg mener faktisk, at det er en ganske klog og fremadrettet analyse, vi her har at gøre med.

Den understreger, at når vi taler arbejdsmarkedspensioner, er perspektivet den enkeltes udjævning af forbrug over et livsforløb. Rapporten understreger samtidig, at statsligt opbyggede arbejdsmarkedspensioner for personer med ingen eller mindre tilknytning til arbejdsmarkedet vil lægge gift ud for de overenskomstbaserede arbejdsmarkedspensioner.

Jeg er fuldstændig enig i synspunktet, og jeg vil derfor gerne spørge regeringen, om den er enig i denne analyse, og om den derfor kan garantere, at den socialdemokratiske regering ikke vil opbygge sideordnede, skattefinansierede pensionsordninger til personer uden for eller med ligelig tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er afgørende, at vi får en sådan melding nu i god tid forud for de kommende overenskomstforhandlinger.

Der har som sagt været talt meget om udviklingen i ældreforsørgerbyrden. Jeg vil gerne slå fast, at i Det Konservative Folkeparti har vi den klare holdning, at den mest afgørende faktor for finansieringsmulighederne af fremtidens pensioner er – ud over en sund og stærk økonomi – at vi får hævet pensionsalderen igennem flere og mere fleksible tilbagetrækningsordninger.

En gennemsnitlig pensionsalder på 61½ år er uholdbar, ikke mindst når antallet og andelen af pensionister begynder at stige efter årtusindskiftet. Allerede nu bør vi tage højde for det, og vi bør i god tid melde, hvad vi mener om efterlønsordningens fremtid. Vi mener, at efterlønsordningen i fremtiden skal forbeholdes folk, der er 63 år, men vi ved, at mange har meldt sig i a-kasse med henblik på at trække sig tilbage allerede som 60-årige, og derfor skal der være en meget, meget lang overgangsordning, sådan at folk i meget god tid ved, hvad de har at regne med. Lad os tage fat på det allerede nu i stedet for at komme på den anden side af årtusindskiftet med en hovsaløsning.

Jeg vil gerne spørge regeringen, om den er enig i, at tilbagetrækningsalderen er afgørende for finansieringen af fremtidens pensioner, og jeg vil også gerne spørge, om regeringen er parat til i god tid at gennemføre de ændringer, som vil være nødvendige for at sikre en højere tilbagetrækningsalder, så folk kan indrette sig på det. Jeg synes, det er vigtigt, at vi får svar fra regeringen i dag, så vi kan få afmonteret den frygt for fremtidens pensionsordninger, som hersker i store dele af befolkningen i øjeblikket.

Så er jeg lige så nysgerrig som fru Kirsten Jacobsen: Står regeringen bag de analyser, der

ligger i rapporten »Pensionsopsparingsens udbredelse og dækning«? Jeg vil gerne vide det, for det er jo lidt vigtigt for den videre debat i dag.

Jeg er lidt ked af, at Socialdemokratiet i den grad afviser, at vi får analyseret samspilsproblemerne. Socialdemokratiet henviste til en rapport, der blev lavet under vores regeringsledelse i 1991, og det var en udmærket rapport, men der er jo sket utrolig meget siden. Der er kommet en skattereform, der er kommet bruttovicering af socialsystemet osv. Vi ved faktisk ikke præcis, hvordan billedet i dag ser ud over hele fronten. Det synes vi der er behov for at vide, og derfor vil jeg bede Socialdemokratiet om at revurdere indstillingen til vores dagsordensforslag.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg er sikker på, at fru Pia Christmas-Møller i løbet af debatten får svar på alle sine spørgsmål. En hel del af svarene kender hun jo i forvejen, og spørgsmålene rejses i realiteten bare for at skabe unødigt mistænksomhed om troværdigheden af de svar, der for længst er givet.

Men jeg vil godt sige, at der er to ting, der stødte mig meget i den ellers så saglige fru Pia Christmas-Møllers indlæg, og det er derfor jeg mod sædvane tager ordet midt under debatten.

Det ene er den ubehagelige undertone, der ligger i en formulering, som følger:

»Det Konservative Folkeparti vender sig mod regeringens langsomme udhuling af pensionsopsparingen«.

Det er jo et usandt udsagn. Der er ikke i denne regerings tid sket nogen udhuling af pensionsopsparingerne, men der er sket det modsatte.

Fru Pia Christmas-Møller nævnte den undersøgelse, der i 1991 blev lavet af den daværende regering, og som illustrerede de daværende samspilsproblemer. Alt, hvad der er sket i lovgivningen siden 1991, har mindsket disse problemer, har bidraget til mindre udhuling eller større udbytte af pensionsopsparing, om man vil. Og det er også velbelyst.

Noget andet, der stødte mig, var, at fru Pia Christmas-Møller med formuleringer som regeringens grundstød mod grundbeløbet i folkepensionen gentog de usandheder, der blev fortalt i løbet af 1993 og 1994, om rækkefølgen i udtalelser og virkninger af ændringer på det her område, så jeg vil derfor overdrage fru Pia Christmas-Møller en materialesamling med 40 eksempler på mennesker med pensionsopspa-

ring. Den viser, hvordan deres samlede økonomiske situation er både med og uden de ændringer, regeringen i 1993 gennemførte på pensionsområdet og på skatteområdet. Den viser i det hele taget de samlede virkninger af skat, arbejdsmarkedsbidrag, ændringer i pensionsberegning, overgang til bruttopension og lille nedsettelse af grundbeløbet med tilsvarende forhøjelse af tillæg.

Det, der er interessant, er, at alle disse 40 eksempler på vidt forskellige pensionister med stor eller lille pensionsopsparing viser, at de alle sammen er klart bedre stillet med summen af de nye regler, end de var med summen af de regler, der i 1991 blev belyst under den daværende regering.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg forstår på fru Pia Christmas-Møller, at der er størst bekymring for pensionister med de mindste ekstraindkomster. Det lyder jo fint. Det vil jeg sådan set gerne deltage i. Men det får jo et utrolig hyklerisk præg, når man bagefter hører, at det, man går efter, er at få nedsat skatten af pensionsudbetalinger til under 40 pct., og når man får at vide, at det, det drejer sig om, er at sikre et fortsat højt fradrag for indbetalinger.

Lige præcis de to ting er jo mest til fordel for de rigeste og mest velstillede pensionister med egen opsparing. Det er dem, der har stor marginalskat i arbejdslivet, der får mest ud af, at man sænker skatten ved udbetalingerne. Det er dem, der har råd til de største indbetalinger i arbejdslivet, der får den største fordel af, at man forbedrer skattereglerne. Det er lige præcis ikke de grupper, som man her stiller sig op og siger, at man er så bekymret for, der har fordel af de ting, som fru Pia Christmas-Møller foreslog.

Jeg vil sige, at det er noget, vi har set før fra højresiden her i salen: man finder en gruppe, som man skubber foran sig for i virkeligheden at gavne nogle helt andre, nemlig de mest velstillede i vores samfund. Jeg synes, det er usmægteligt.

Så vil jeg gerne i forlængelse af dette spørge: Når man taler om samspilsproblemer og boligydelse, er vi så enige om, at finanslovsforliget, som De Konservative var en del af, forværrede dette problem, ved at man satte den såkaldte bagatelgrænse op fra 900 kr. til 2.000 kr., og lige præcis var med til at sørge for, at nogle af de pensionister i den gruppe, man er bekymret for, mistede deres boligydelse?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Må jeg ikke godt sige til finansministeren, at han jo kan slå op i Folketings Tidende og se, hvad hans egen statsminister tilbage i 1993 sagde i sin åbningstale om folkepensionen og folkepensionens grundbeløb, nemlig at det var det urokkelige fundament, og det stod regeringen fast på. Kort efter, lige før jul, fjernede man faktisk retten for de folkepensionister, der var mere end 70 år, og som havde en sideløbende arbejdsindkomst. Det var 240 mio. kr., der skulle hentes hjem til statskassen, og det gjorde man i et snuptag.

Det er en kendsgerning, og den kan finansministeren hverken nu eller senere løbe fra. Det er også en kendsgerning, at man har indført bruttoskat på pensionsindbetalinger. Og det er også en kendsgerning, at man i forbindelse med bruttoficeringen af pensionerne som helhed ændrede grænserne. Og det vil sige, at en meget større del af den samlede folkepension er blevet gjort indtægtsafhængig – og ikke kun indtægtsafhængig af arbejdsindkomst, men indtægtsafhængig generelt. Det vil igen sige, at sideløbende pensionsordninger og renteafkastet deraf påvirker den samlede udbetaling fra folkepensionen. Så der er sket ændringer i forbindelse med skattereformen.

Jeg synes, det burde vække til eftertanke hos finansministeren, at der er sket ændringer i tilbøjeligheden til at tegne kapitalpensionsordninger. Den årlige stigningstakt har ligget på omkring 10-15 pct., men i 1994 falder den stigning meget, meget kraftigt. Vi er helt nede på 1 pct.s stigning i forhold til året før. Og her er det jo, at vi har sagkyndige, der påpeger, at det hænger sammen med, at man har fastholdt 40 pct.-grænsen, samtidig med at man har ændret på skattesystemet i øvrigt. Og det vil sige, at den økonomiske gulerod ikke er tilstrækkelig til, at man kan fastholde en markant stigning i antallet af folk, der søger at supplere deres egen pension ved at skyde penge ind på en kapitalpensionsordning.

Jeg synes, at det burde vække til eftertanke hos finansministeren.

Finansministeren (Mogens Lykkesøft):

Fru Pia Christmas-Møller forholder sig slet ikke til kendsgerningerne. Nu har jeg givet fru Pia Christmas-Møller 40 eksempler på folk med pensionsopsparinger, der illustrerer, hvordan man ville have været stillet med de gamle regler,

hvis de var fortsat, og hvordan man er stillet med de nye regler. De viser, at alle er bedre stillet med de nye regler end med de gamle regler, til trods for at en del af ændringen er en forskydning mellem grundbeløb og pensionstillæg, og denne er med i de beregninger.

Jeg ved, at Det Konservative Folkeparti som en del af oprustningen af sit partiarbejde herinde har ansat en stab af økonomiske medarbejdere. Jeg vil opfordre fru Pia Christmas-Møller til at lade disse medarbejdere tjekke de her beregninger og komme tilbage, hvis de kan finde nogle fejl i dem. De samlede resultater af de ændringer, der er gennemført i denne regerings tid for folk med pensionsopsparing, er forbedringer af udbyttet af pensionsopsparingen. Det er sandheden.

Og så igen: Jeg synes ikke, det er særlig rimeligt, at vi nu for 117. gang skal have et bidrag til historieforfalskningen om, hvad statsministeren har sagt om folkepensionens grundbeløb. Der var en udtalelse i forbindelse med åbningen af Folketinget i efteråret 1993 om regeringens politik, som det har været sagt hele vejen igennem, der havde folkepensionens grundbeløb som det solide fundament for al pensionsopsparing, og det var på baggrund af de beslutninger, der var truffet i det her Folketing i sommeren 1993 om den nye bruttopension og indretningen af grundbeløb og tillæg. Det ved fru Pia Christmas-Møller godt.

Der blev intet sagt hverken i den udtalelse, i senere eller i tidligere udtalelser, der havde nogen som helst sammenhæng med de ændringer, der i december 1993 blev gennemført for folk over 70 år med store arbejdsindtægter.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Den udtalelse, som den konservative ordfører henviser til, er jo statsministerens udtalelse i TV-Avisen den 28. september 1993, hvor statsministeren sagde, at folkepensionens grundbeløb står urokkeligt fast, det bliver ikke ændret hverken i morgen, om fem år, om ti år eller om tyve år. Hvorefter man ændrer det for en bestemt gruppe danskere. Og det er selvfølgelig det, at man med så kort varsel kunne løbe fra et så klart tilsagn, der har stødt mange.

Dernæst er det jo rigtigt, når den konservative ordfører siger, at det, der hedder samspilsproblemet, er blevet større ved, at man nedsatte folkepensionens grundbeløb og forhøjede tillægget. Man nedsatte grundbeløbet fra 47.000 kr. til

44.000 kr., og man satte tillægget op fra 12.000 kr. til 19.000 kr., og dermed øger man samspilsproblemet. Det kan man ikke benægte.

Jeg synes, det er mere rimeligt at sige det, således som skatteministeren gjorde det i sin afslutning. Han sagde som det samlende udtryk for regeringens opfattelse – går jeg ud fra – at »samspilsproblemet er et nødvendigt onde, som regeringen ikke vil gøre noget ved.« Det synes jeg er ærlig snak, for så er der tale om, at vi bare drager forskellige konklusioner, men vi kan dog have en fælles erkendelse af, at der er et samspilsproblem.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Fru Pia Christmas-Møller havde åbenbart ikke tid til at svare, derfor giver jeg hende en ny chance: Er vi enige om, at bedre skattefradrag for pensionsindbetalinger og det, at man sænker skatten ved udbetalinger af skattebegünstigede opsparinger, er to ting, der i ekstrem grad er til fordel for de rigeste i samfundet, selv om man i dag siger, at man bekymrer sig for en anden gruppe? Er vi enige om, at finanslovforliget, der forringede boligydelsen, forværrede de samspilsproblemer, som man i dag siger, man er bekymret for?

Man har altså selv været med til at skabe og forværre nogle af de ting, som man i dag siger, man gerne vil ændre på. Jeg vil gerne have klare svar på de to spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det er til fru Pia Christmas-Møller og hr. Brixtofte. Det var jo sådan med forhøjelsen af pensionstillægget, at det blev forhøjet med mere, end man nedsatte folkepensionens grundbeløb med. Vi kan vel så være enige om, at det isoleret set var med til at skabe en god situation for de pensionister, der ikke har store supplerende indtægter. Det må vi i hvert fald kunne være enige om. Det er det ene.

Det andet: Kan vi ikke også være enige om, at selv om man lavede denne ændring imellem grundbeløb og pensionstillæg, så er den samlede løsning af skattereformen blevet en kolossal fordel – nemlig en fordel i milliardstørrelse – til landets pensionister, til pensionister med store pensionsindtægter? Hvis man ikke umiddelbart vil erkende dette, så vil jeg gerne se dokumentationen for, at det udsagn, jeg her kommer med, ikke skulle passe. Så kom med den. Det er

muligt, at man kan finde nogle meget velhavende pensionister, det ikke var en fordel for, men pensionister med almindelige, pæne, jævne, mellemstore tillæg til deres folkepension i form af rente- eller pensionsindtægter fik alle samlet set en fordel ved skattereformen i forhold til de forhold, der ville have været gældende, hvis man ikke havde gennemført skattereformen. Det var det andet.

Det tredje er, at fru Pia Christmas-Møller i forbindelse med pensionopsparing siger, at guleroden ikke er stor, ja, ikke engang i forhold til kapitalpensionen kan jeg forstå. Jeg vil gerne høre, hvordan fru Pia Christmas-Møller vil begrunde, at guleroden ikke skulle være stor nok i forbindelse med kapitalpensionsopsparringerne, for vi har set en kæmpe stigning i kapitalpensionsopsparinger igennem de seneste år. Hvorpå bygger man så et udsagn om, at der ikke skulle være rimelige pensionsopsparringsmuligheder for bl.a. kapitalpensionsordningerne? Lad os høre dét i stedet for bare at få disse påstande her fra Folketingets talerstol.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Nu er målet jo ikke, at vi skal være uenige om alting. Jeg har klart sagt fra Venstres side, at vi mener, at vilkårene for kapitalpensionsopsparing er rimelige, og dér vil vi gerne holde regeringen fast på, at man ikke har planer om at forhøje de 40 pct. Så er det slået fast. De er rimelige.

Jeg vil også sige til hr. Frank Aaen, at vilkårene for danskere, som har en høj indtægt, og som sparer op til pension, også er rimelige, helt rimelige. De er gunstige, det vil jeg gerne medgive.

Men det, der er problemet, er den store mellemgruppe af danskere, som får sociale ydelser, der bliver aftrappet, i takt med at indtægten stiger, og det er mennesker, som modtager boligydelse, pensionstillæg eller varmhjælp. Her er en problematik, for når de sparer op til en meget lille ekstra pension, så bliver de ramt både af skat og nedtrapning af de sociale ydelser.

Og når det ikke er en stor folkesag endnu, så kan jeg godt sige, at den kommer i fremtiden, for sagen er, at de grupper, der bliver ramt af det her samspil, hovedsagelig er mange LO-grupper, og deres pensionsordninger er først nu under opbygning. De er ikke nået til den dag, hvor pengene bliver udbetalt, og derfor kan de ikke rigtig mærke på deres egen krop, hvor meget samspilsproblemet betyder. Derfor synes

jeg, at vi i god tid skal forberede os på den situation, så man med god samvittighed ved overenskomstforhandlingerne kan sige: Giv afkald på lønfremgang, spar op til pension; vi skal nok lade være at konfiskere opsparingen, når I bliver gamle.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er ganske rigtigt forstået, at det var tidsmæssige problemer, der gjorde, at jeg ikke kunne svare på hr. Frank Aaens spørgsmål i første omgang.

Men må jeg ikke sige, at hr. Frank Aaens spørgsmål til mig jo dokumenterer, at Enhedslisten og hr. Frank Aaen overhovedet ikke har nogen som helst forståelse for behovet for opsparing i vores samfund. Det er jo sådan set det, der ligger bag ved spørgsmålene, sådan som de er stillet.

Vi i Det Konservative Folkeparti er af den stik modsatte opfattelse. Vi mener, det er afgørende for samfundøkonomiens udvikling, at der er en solid privat opsparing i dette land, og for at sikre, at der er en solid privat opsparing, er man nødt til at lave nogle regler, som gør det attraktivt at spare op. For sandheden er jo, at når man tilsidesætter et forbrug her og nu med henblik på at få noget på et eller andet tidspunkt ude i fremtiden, så gambler man jo en lille smule. Man gambler om, hvorvidt man nu også får den mulighed ude i fremtiden, at samfundøkonomien er stabil nok til det, at vilkårene er til stede etc. etc. Så derfor skal der være en præmiering, når man gerne vil have øget privat opsparing.

Jeg vil også sige til hr. Torben Lund, at de beregninger, der henvises til fra 1993-skattereformen, jo er øjebliksbilleder, som overhovedet ikke har indregnet virkningen af grønne afgifter, som ikke har indregnet virkningen af stigningen i arbejdsmarkedspensionerne, som ikke har indregnet virkningerne af det, jeg går ud fra i virkeligheden er et fælles ønske her i Folketinget, når vi lige ser bort fra Enhedslisten, nemlig at vi får øget privat opsparing.

Og her er det, at samspilsproblemerne bliver større, når man gør en større del af f.eks. folkepensionen indkomstafhængig. Det kan hr. Torben Lund ikke afvise, og det er det, vi mener er et problem, som vi bør analysere grundigt med henblik på at tage nogle initiativer, så vi kan få nedbragt problemet.

Jeg er så enig i, at vi kan ikke fuldstændig fjerne ethvert samspilsproblem, for det ville

enten forudsætte, at vi gav alle de samme tilskud uanset formue- og indtægtsforhold, eller at vi fjernede nogle af de tilskud, som er rimelige og berettigede til de grupper, der ikke har nogen sideløbende privat opsparing. Og ingen af varianterne duer, så derfor kan vi ikke helt afskaffe samspilsproblemet, det er klart, men vi kan minimere det, og dér mener jeg, tiden er inde til, at vi laver et analysearbejde, som kan være afsættet for et solidt folketingsarbejde med henblik på at minimere samspilsproblemet.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Frank Aaen, en kort bemærkning. Så skal vi nok snart videre i ordførrækken, vil jeg mene.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Først til hr. Brixtofte. Nu nærmer vi os lidt hinanden, for jeg er helt enig i, at der er grupper, som rammes urimeligt, og det problem vil jeg gerne løse. Vi er også helt enige i, at der er nogle, der har endog meget gunstige ordninger.

Derfor er mit forslag, at vi for at løse nogle af de her problemer kigger på nogle af dem, der har det meget gunstigt, nemlig dem, der er helt oppe i toppen, som virkelig kan udnytte ordningerne og har råd til at udnytte dem. Vi kan tage lidt fra dem f.eks. ved at begrænse fradragsretten for private pensionsopsparinger og så bruge pengene til at lette det for dem, der enten ikke har en pensionsopsparing eller har en meget lille pensionsopsparing ved siden af folkepensionen.

Det ville jeg være helt med på. Så er vi ved at tale om ting, der måske kan skabes enighed om.

Så vil jeg sige til fru Pia Christmas-Møller, at jeg kan forstå, vi er enige om, at de forslag om skattelettelser i ekstrem grad er til fordel for de rigeste og ikke for dem, som man i dag siger man bekymrer sig så meget om. Det er fint.

Så siger fru Pia Christmas-Møller, at Enhedslisten ikke har forståelse for opsparingen. Til det vil jeg sige: Nej, vi har ikke forståelse for privat opsparing, hvis det skal foregå med massiv og enorm skattebegunstigelse. Og det vil jeg sådan set gerne have en kommentar til.

Det, der sker i øjeblikket, når vi i år giver en skattebegunstigelse på 50 mia. kr. til private pensionsopparere, er, at vi på den ene side opbygger enorme private pensionsformuer, og på den anden side får en kæmpemæssig statsgæld, der både vokser og koster enormt i renter. Og det betyder sådan set, at de almindelige

skatteydere i øjeblikket betaler alt for meget i skat som direkte tilskud til dem, der har råd til at have en stor pensionsformue. Jeg synes, det er nationaløkonomisk uansvarligt, at man opbygger private formuer på den ene side og på den anden side øger statsgælden.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Der er jo ikke noget nemmere for os politikere, end når vi kan stå og udstede løfter om lettelser både den ene og den anden vej. Jeg vil godt stille tre spørgsmål. Jeg vil gerne spørge hr. Brixtofte, om hr. Brixtofte vil komme herop og erkende, at samspilsproblemet igennem de sidste ti år for år er blevet mindre, og hvis hr. Brixtofte ikke vil erkende dette, hvilket punkt vil hr. Brixtofte så pege på, hvor det ikke skulle været blevet mindre.

De to andre spørgsmål er rettet til fru Pia Christmas-Møller. Der bliver sagt, at vi skal gennemføre yderligere løsninger med hensyn til samspilsproblemet, og vi ved, at det vil koste milliarder af kroner, hvis man skal ændre på systemet. Jeg vil gerne spørge: Hvem skal betale? Er det børnefamilierne, der skal betale? De har endnu større samspilsproblemer end pensionisterne. Eller er det pensionister uden anden indkomst ved siden af deres folkepension, der skal betale?

Jeg forstår, at vi efter både De Konservatives og Venstres opfattelse nedbringer statens underskud for langsomt, så det er jo altså ikke statens underskud, der skal øges. I forvejen synes man, vi nedbringer det for langsomt. Det er den ene side, jeg gerne vil pege på. Hvem skal betale?

Når vi så også skal lave yderligere lettelser i pensionsopsparingerne, gøre dem endnu mere begunstiget, end de er i forvejen, så siger jeg bare: Hvem skal dække det hul i statskassen? Det er fantastisk nemt at stå her oppe og bare slynge om sig med lettelser til den ene og den anden og den tredje gruppe, men jeg siger bare: Hvem skal betale? Lad os også få det på bordet, så vi ved, hvad det er, vi snakker om.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Som svar på spørgsmålet fra hr. Torben Lund vil jeg sige, at der er gennemført flere gode tiltag, som har reduceret samspilsproblemet i de senere år, men der er også gennemført ting, som

trækker den anden vej. Jeg vil igen her fastholde, at når man sænker folkepensionens grundbeløb, som er uafhængig af indkomst, fra 47.000 kr. til 44.000 kr., og man i stedet for øger tillægget, der er indkomsthængigt, fra 12.000 kr. til 19.000 kr., så er svaret, at man har forøget samspilsproblemet. Det kan enhver jo regne ud, selv en socialdemokrat.

Der er et problem for Socialdemokratiet, som det bliver nødt til at tage stilling til, nemlig det forhold, at alle disse nye grupper, som får pensionsopsparing i disse år, får forholdsvis små pensioner og derfor ligger i et indkomstinterval, hvor der er nedtrapning af boligydelse, af varmemhjælp og andre sociale ydelser lagt oven i nedtrapning af pensionstillægget og skatten. Og derfor er det alle disse mellemindkomstgrupper, der i de kommende år får et voksende samspilsproblem.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Pia Christmas-Møller for en kort bemærkning, og derefter går jeg videre i ordførerrækken. De korte bemærkninger slutter i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg overvejede et kort sekund, om hr. Torben Lunds særdeles polemiske bemærkninger kunne påkalde et svar, og så tænkte jeg: Nej, jeg må hellere for god ordens skyld forsikre hr. Torben Lund om, at Det Konservative Folkeparti også i dag og fremover er det ansvarlige parti, som hr. Torben Lund burde kende.

Vi har ikke givet en stribe løfter under debatten i dag. Vi har peget på nogle problemer, og vi har sagt, at vi vil gerne have en analyse af problemerne, og at vi også gerne vil være med til at løse nogle af problemerne. Det er, hvad vi har sagt. Og hr. Torben Lund kender jo Det Konservative Folkeparti godt nok til at vide, at vi er også parate til at finansiere de løsninger, som vi mener er egnede.

Jeg vil ikke hoppe på hr. Torben Lunds limpind om, at nu skal vi til at tage en bred finanslovdiskussion om, hvem der skal betale hvad, men vi er altid parate til at finde en finansiering og gerne ved alternative besparelser. Det burde hr. Torben Lund vide. Og det er vi altså også i denne sag.

Men det, vi i virkeligheden først beder om, er at få en præcis analyse af, hvordan samspilspro-

blemerne ser ud i dag efter skatterreform, brutto-ficering af de sociale pensioner m. v. Det nægter hr. Torben Lund os. Det kunne måske skyldes, at man er bange for, hvad det kunne afsløre.

Jes Lunde (SF):

Inden Det Konservative Folkeparti får rost sig selv alt for meget for sin ansvarlighed, så er det vel på sin plads at repetere, at man i finanslovsforliget delte 800 mio. kr. ud ved at fjerne formueskatten for evigt, og det finansierede man såmænd ved at lave nogle salg af nogle statslige aktiver, som kun giver indtægt én eneste gang og kun i ét eneste år. I de efterfølgende år må man formode, at det er op til andre partier her i Folketinget at skaffe de penge ind, som skal dække hullet i statskassen. Fuld finansiering var der under ingen omstændigheder tale om fra konservativ side.

Den forespørgselsdebat, vi har i dag, har efter SF's opfattelse først og fremmest et helt forkert udgangspunkt. V, K og Z er bekymrede for, om den private pensionsopsparing udhules. Jeg mener egentlig, man burde stille spørgsmålet helt anderledes. Jeg synes, at det, der er det mest interessante at diskutere, er, om samfundet har nogen som helst chance for at honorere de kolossale pensionsforventninger, der skabes med de gigantformuer, der opbygges i øjeblikket på pensionsområdet.

Danmark har i mange år haft en så høj realrente, dvs. rente minus inflation, at pensionsformuerne er vokset betydeligt mere end produktionen i samfundet, og det er efter SF's opfattelse simpelt hen en uholdbar udvikling, fordi der jo nødvendigvis skal være en produktionsmæssig dækning, der står i forhold til pensionerne, når de skal udbetales, hvis det hele skal have nogen som helst mening.

Venstre stillede i efteråret et krav om afskaffelse af realrenteafgiften. Det har vi ikke rigtig hørt noget om her i dag. Jeg ved ikke hvorfor, men det er måske, fordi Venstre selv er blevet klar over, at det er et helt umuligt forslag.

Realrenteafgiften er selvfølgelig en nødvendig brik i finansieringen af samfundet. Statsfinansierne har et betragteligt underskud, og så kan vi ikke bare give slip på en brik, der giver et provenu på 20 mia. kr. årlig. Derudover er realrenteafgiften også helt nødvendig for at skabe en bedre balance mellem pensionsopsparingen og andre opsparingsformer og produktionen i samfundet.

Jeg mener i virkeligheden, vi har behov for en debat om, hvordan fremtiden skal være for realrenteafgiften. Andre ordførere har strejft det lidt. Vi kan godt risikere med den rente- og inflationsudvikling, der tegner sig i de nærmeste par år, at provenuet fra realrenteafgiften falder dramatisk, og vi kan godt risikere igen at komme i den situation, at den her type pensionsopsparing får en fantastisk begunstiggelse i forhold til andre former for opsparing.

Opsparingen er efter SF's opfattelse faktisk generelt godt beskyttet i vores samfund, nærmest overbeskyttet. Man kan vel sige, at de eneste, der rigtig bliver snydt med deres opsparing i samfundet i dag, er dem, der af egen fri vilje vælger at lade store beløb stå i banken til 1 eller 0 pct. i rente. De bliver selvfølgelig snydt. De får selvfølgelig udhullet deres formue. Det er helt klart. Vi mener, det er særdeles kritisabelt, at bankerne i mange tilfælde ikke foretager sig noget som helst for at rådgive folk om at disponere anderledes, men det er i hvert fald klart nok dem, der nøjes med at lade deres penge stå i banken til en almindelig og meget, meget lav forrentning, der bliver bet.

Derimod synes vi, at de forskellige opsparingsformer, som ligger på pensionsområdet, f.eks. kapitalpension, er utrolig begunstiget. Vi mener faktisk ikke, samfundet har råd til det. Vi mener ikke, det kan gå an, at vi har et fradrag på 17 mia. kr. i år, som statsministeren oplyste. Det vil sige, at 17 mia. kr. bliver trukket fra på selvangivelsen, fordi folk vælger at foretage indbetalinger på en kapitalpension, og de bliver trukket fra af folk med de højeste skatteprocenter.

Hvem skal så betale skatterne? Ja, det skal alle de, som ikke har en kapitalpension. Sådan er det. Butikken skal jo køre videre. Skatterne skal betales, for at staten og kommunerne kan fungere, og så er der altså kun alle de andre skatteydere til at betale, når nogle har valgt at gå uden om det ved at trække pengene over på en kapitalpensionskonto. Det har vi ikke råd til. Kommunerne har mærket problemet i stigende omfang. Vi forstår godt, at kommunerne vander sig over det, og vi tror også, at det her er noget, som vi bliver nødt til at kikke på ved den næste skatterefor.

Der har været nogle diskussioner om, hvilke ændringer der er sket inden for de senere år på det her område, og jeg synes egentlig, det er lidt sjovt at kigge lidt tilbage. Hvis vi kigger tilbage til 1991, hvor den daværende regering lavede en rapport om de her samspilsproblemer, så var

der et parti her i Folketinget, der puslede med tanken om at lave et loft over den samlede skattebetaling. Det var såmænd Socialdemokratiet, der dengang havde den idé. I dag er det så hr. Brixtofte, der skal være bannerfører for, at man skal lave et loft. Jeg tror nok, at Socialdemokratiet dengang i 1991 opgav projektet, fordi man, da man fik regnet nærmere på det, simpelt hen fandt ud af, at det var for dyrt.

Og det tror jeg også hr. Brixtofte vil sande en dag, hvis Venstre nogen sinde igen skulle ende med en regeringsmagt. Jeg tror, at også de vil sande, at det simpelt hen er for dyrt et projekt, som vi ikke har råd til. Det koster alt for mange milliarder kroner, og milliarder er jo ikke noget, man bare kan hente ud af den blå luft. Det er noget, andre skatteydere så skal til at betale via skatten, hvis man vælger at lave den her slags løsninger.

I forhold til dem, der har en pensionsopsparing, så synes jeg egentlig, at problemet med den seneste skattereform tværtimod er, at man gav nogle meget, meget store begunstigelser. Man valgte at sige til de mennesker, som havde indbetalt til en kapitalpension med nogle meget høje fradrag, måske op til 73 pct.: Jamen når I nu har pengene stående dér, så skal I kun betale en lav skat senere. Der er ikke noget med arbejdsmarkedsbidrag til jer. Det er kun dem, der er i arbejde, der skal betale arbejdsmarkedsbidraget, som skal finansiere de lavere personskatter. I skal ikke yde arbejdsmarkedsbidraget. I skal kun nyde de lavere skatter.

Derved lavede man en generationsmæssig skævdeling i vores samfund, hvor man tog fra de erhvervsaktive, hvor man tog fra de unge og gav til de ældre; gav til dem, der har meget store pensionsformuer og meget store opsparinger til deres alderdom. Det var en skævdeling, som vi i SF synes var helt ubegrundet og uacceptabel set med yngre menneskers øjne.

Så jeg synes ikke, at der i dag er baggrund for at tale om, at samspilsproblemerne er forværrede, og at pensionsindbetalingerne bliver udhulet.

Tværtimod synes jeg, at regeringen udviste et manglende mod, da skattereformen blev lavet, til at lave generationsmæssig retfærdighed. Man valgte at springe over, hvor gærdet var lavest, og i realiteten give en meget stor gave til dem, der havde gyldne pensionsordninger i forvejen.

Så har der været nogen diskussion om aftrapningen af folkepensionens grundbeløb for dem, som har en supplerende arbejdsindkomst. Dér

synes jeg, det er vigtigt at holde fast i, at det jo kun er for dem, som har en meget stor arbejdsindkomst, at der er tale om nogen aftrapning.

Og igen kan jeg forstå, at her har vi så et område, hvor Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet ikke vil spare. Man er ellers hård nok og hurtig nok til at være efter folk på arbejdsløshedsdagpenge. Hvis en, der er på arbejdsløshedsdagpenge, har den mindste indtægt samtidig, mister vedkommende jo sine dagpenge. Så bliver der foretaget en modregning krone for krone. Time for time gør man op: Hvor meget skal du så sættes ned i dagpenge, når nu du har tjent 500 kr. ved siden af? For det er såmænd nok til, at systemet går i gang.

Det er måske også fair nok, at man ikke skal have arbejdsløshedsdagpenge, samtidig med at man har en indtægt. Det er sådan set fair nok. Men hvorfor skal man så have en folkepension, samtidig med at man tjener 130.000 kr. ved siden af i arbejdsindkomst? Det synes jeg kan være svært at forstå, når den arbejdsløse ikke må tjene så meget som 500 kr., før der sker en modregning. Hvorfor skal en folkepensionist så have lov til at tjene 130.000 kr., 200.000 kr., 300.000 kr. i arbejdsindkomst og så alligevel have en fuld folkepension, som betales af andre skatteydere? Det skal vi jo hele tiden huske. Dette her er ikke en gavebod. Det er ikke bare noget med at dele penge ud og sige: Det er da herligt at dele penge ud, for selvfølgelig er det det. Men de skal opkræves hos andre skatteydere. Og de er med til at give det underskud på statsfinanserne, som vi har så store problemer med at komme af med.

Så jeg vil gerne efterlyse lidt mere økonomisk ansvarlighed fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet. Jeg vil gerne have, at de begynder at tænke en lille smule også på samfundsøkonomien i disse debatter. Det synes jeg er meget tiltrængt.

Det forslag om motiveret dagsorden, som er fremsat fra den kant, kan vi ikke stemme for. Vi vil stemme imod det. Vi mener, det er en forkert påstand, man bygger det på, når man siger, at pensionsordningerne udhules i øjeblikket. Tværtimod. Vores problemer i samfundet er af en hel anden karakter. Og det synes jeg man skulle komme med en dagsorden om i stedet for. Så kan vi diskutere det.

Det er ikke, fordi dette område ikke er spændende at få kulegravet. Det er det bestemte. Vi trænger til at få kigget på de langsigtede perspektiver på dette område. Men de mennesker,

vi burde bekymre os for, er de lavtlønnede pensionister, som ikke når at få lavet en pensionsopsparing, mens de er erhvervsaktive, og som så udelukkende skal leve af folkepensionen. Det er dem, vi skal tage os af. Derudover er det samfundsinteresserne – hensynet til, hvilken udvikling der er i statsfinanserne, hensynet til, hvilke byrder vi giver andre skatteydere – vi bør kigge på fra Folketingets side.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg har to bemærkninger til hr. Jes Lunde. Hr. Jes Lunde indledte sit ordførerindlæg med at angribe Det Konservative Folkeparti for uansvarlighed i forbindelse med vores finanslovaftale med regeringen. Jeg må sige til hr. Jes Lunde, at vi gerne ville have haft budgetunderskuddet endnu længere ned, end det rent faktisk kom. Men med vores medvirken lykkedes det jo rent faktisk at få reduceret budgetunderskuddet med omkring 5 mia. kr. Vi ville gerne være kommet længere, og vi havde også forslag til det. Men det kræver jo et flertal, og det var ikke muligt i situationen at nå længere. Så vi mener, at vi landede på et niveau, som er ansvarligt, og som kan føre dansk økonomisk politik videre ind i et fornuftigt spor, hvis vi ellers får holdt regeringen fast. Og det vil vi gøre vores til.

Det andet, jeg gerne vil sige til hr. Jes Lunde, er, at det undrer mig lidt, at hr. Jes Lunde sammenlignede folkepensionens grundbeløb med dagpengene. Og den måde, hr. Jes Lunde gjorde det på, får mig til at spørge: Betyder det, at SF faktisk er parat til at gøre folkepensionens grundbeløb indkomstafhængigt? For det er jo netop den afgørende principielle forskel på folkepensionens grundbeløb og f.eks. dagpengene, at folkepensionens grundbeløb bliver givet til alle, der er pensionister, uanset formue- og indkomstforhold. På dagpengeområdet har vi en væsentlig principiel forskel i beregningerne i forhold til bistandssystemet. Her er det alene afgørende, om man har arbejdsindkomst, fordi man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Har man andre formueforhold, påvirker det ikke dagpengenes udbetaling i modsætning til bistandssystemets beregningsregler, som alene går på behov.

Jeg vil gerne høre, om man skal forstå SF's indlæg sådan, at man nu er parat til at give køb på det meget præcise princip, vi hidtil har haft, nemlig at folkepensionens grundbeløb alene er

aldersbestemt. Der skal ikke tages højde for sideløbende økonomiske forhold. Vil SF til at gøre det indkomstafhængigt?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Svaret er et ja. Vi mener sådan set i SF, at vi har brug for en diskussion af, om vi har råd til at give sociale ydelser til mennesker, der ikke har behov for det. For det er jo det, dette her handler om. Folk, som har meget, meget store arbejdsindkomster eller meget, meget store pensionsindkomster ved siden af, har ikke behov for folkepensionens grundbeløb. Og der er ingen grund til, at andre skatteplagede danskere skal betale folkepensionens grundbeløb til nogle, der ikke har brug for det. Det er vores grundholdning.

Vi har tit en diskussion herinde om bistands- hjælp, om arbejdsløshedsdagpenge, om andre former for sociale ydelser, hvor et flertal her i Folketinget er særdeles håndfast og skrappt med at gå enhver misbrugsmulighed efter i sømmene og slå hårdt ned på, hvis mulighederne eksisterer. Men her har vi åbenbart et område, som skal være fuldstændig fredet fra borgerlig side; her vil man slet ikke diskutere, her synes man, det er helligbrøde at diskutere. Det må vi så leve med.

Men vi har den holdning i SF, at vi også har brug for at kigge på nogle af de sociale ydelser, vi giver til meget velstillede mennesker, som i virkeligheden slet ikke har brug for de ydelser. Vi mener, at vi skylder andre skatteydere at kigge på det også.

Så vil jeg sige om finanslovsforliget, at det indtryk, vi har af finanslovsforliget, er stadig væk, at den måde, som Det Konservative Folkeparti fik påvirket finansloven på, var ved at øse nogle penge ud på at fjerne formueskatten, det var at øse nogle penge ud på at forhøje standardfradraget, det var at øse nogle penge ud i form af øgede militærudgifter. Det er de fingeraftryk, der står tilbage som det, man husker fra De Konservatives indflydelse på den finanslov. Det er altså bare alt sammen noget, som forværrer statsfinanserne. Det er den entydige virkning af det, Det Konservative Folkeparti kom igennem med på den finanslov; det er bare forværringer.

De ting, man så lavede i modsat retning, hvor man finansierede noget af det, var typisk engangsindtægter, typisk ting, som kun virker i ét år, mens de andre er nogle udgifter, der løber

i flere år, og det er altså ikke en måde at føre ansvarlig økonomisk politik på. Det tror jeg enhver kan regne ud.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu skal vi jo ikke bruge dagens debat til at gentage diskussionen fra finanslovdebatten, men jeg vil sige til hr. Jes Lunde, at det ikke er et korrekt billede, der her bliver givet omkring finansloven og den økonomiske virkning, finansloven fik. Vi gennemførte store strukturændringer i forbindelse med finansloven på arbejdsmarkedsområdet og andre områder, som bidrager til, at vi kan få genrejst Danmarks økonomiske udvikling, og at vi kan få taget fat på en afvikling af arbejdsløsheden.

Til spørgsmålet om folkepensionen og det at gøre folkepensionen indkomstafhængig: Al ære og respekt for, at jeg fik et præcist svar fra SF, men hvad tror SF, det vil betyde for den fremtidige pensionsopsparing? Det er at lægge en bombe under enhver pensionsopsparing at sige, at nu skal også folkepensionens grundbeløb gøres indtægtsafhængigt.

Derfor har SF fuldstændig ret i, at det er heliobrøde set med konservative øjne at stille den slags spørgsmål. Det er afgørende, at alle kan have tillid til, at folkepensionens grundbeløb er uændret; det er afgørende for pensionsopparerne i dette land. Vi synes faktisk også, at det er rimeligt, at når folk er fyldt 67 år, så har de krav på at vide, at de har et vist minimum at leve for, og så kan de supplere oven i det. Det synes vi faktisk er et godt socialt synspunkt.

Jeg vil gerne vide: Hvordan vil SF sikre, at vi fortsat har en pensionsopsparing i dette land?

Første næstformand (Ivar Hansen):

Ordførerne er selvfølgelig helt opmærksomme på, at debatten ikke bør udarte til en generel finanslovdebat.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Folkepensionens grundbeløb indebærer jo netop, at man er sikret en vis minimumsindkomst, når man er over 67 år. Det vil vi på ingen måde antaste. Det er vi fuldstændig enige i at det er vigtigt at bevare. Vi ser endda gerne, at der sker nogle forbedringer på det område, at bunden bliver bedre, at minimumsgrundlaget bliver bedre.

Det, vi bare siger, er, at hvis man så ved siden af har enten meget store arbejdsindkomster eller meget store pensionsformuer, så har man jo ikke brug for det sikkerhedsnet. Det betyder ikke, at det skal fjernes; det betyder bare, at så gør man ikke brug af det. Så enkelt er det såmænd.

Her vil jeg gerne sammenligne med arbejdsløshedsdagpengene igen. Arbejdsløshedsdagpengene er også et sikkerhedsnet, men det er jo ikke det samme, som at jeg skal have dem nu, og at fru Pia Christmas-Møller skal have dagpenge nu. Selvfølgelig skal vi da ikke det. Det er et sikkerhedsnet, som kun skal bruges, når man har brug for det, og vi vil gerne have, at folkepensionens grundbeløb bliver betragtet på samme måde, som et sikkerhedsnet, som er vigtigt at have for alle, og som vi gerne vil være med til at forbedre, men som ikke skal komme til udbetaling til nogen, som overhovedet ikke har brug for det.

Må jeg så afslutningsvis om det med finansloven sige, at vi jo fik lavet et notat i Finansudvalget om, hvad det var for ændringer, der var sket i kraft af finanslovaftalen. Hvad var der sket af varige ændringer på finansloven, hvilke varige, øgede udgifter var der, og hvilke varige, nye indtægter og besparelser var der? Det regnestykke viste et underskud i selve aftalen på 1 mia. kr. Den aftale, De Konservative gik ind og lavede, betyder altså en varig forværring af statsfinanserne med 1 mia. kr., når man tog engangsindtægterne ud af regnestykket. Det notat findes i Finansudvalget. Jeg giver gerne en kopi af det til fru Pia Christmas-Møller.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu sagde fru Pia Christmas-Møller igen, at skattebegunstigelsen af pensionsopsparinger er godt for opsparingen i samfundet, og at det er derfor, det er så vigtigt. Jeg vil gerne sætte spørgsmålstegn ved, om det fremmer opsparingen i samfundet. For hvad sker der, hvis man nu synes, man har 20.000 kr., man gerne vil sætte til side til pension til alderdommen? Hvis vi ikke havde skattebegunstigelse, så satte man 20.000 kr. ind på en bankbog, og så er opsparingen øget med 20.000 kr.

Nu har vi en ordning, hvor man kan sætte dem ind med skattebegunstigelse. Så sætter man 20.000 kr. ind på pensionskontoen, og hvad sker der så? Jo, så går der nogle få måneder, og så udbetaler skattevæsenet to tredjedele af beløbet, det vil sige ca. 14.000 kr., tilbage i skat, for

det er det, der kommer ud af de ordninger, vi har i dag; så får man 14.000 kr. tilbage i skat. Og samtidig øges statsgælden med 14.000, fordi de ikke får den skat ind i kassen.

Min påstand er altså, at skattebegunstigelsen af pensionsopsparinger faktisk mindsker den private opsparing i stedet for at øge den.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Den sidste argumentation er fuldstændig absurd, så derfor vil jeg alene forholde mig til SF's indlæg. Jeg forstår SF sådan, at man vil gøre folkepensionens grundbeløb indtægtsafhængigt. Jeg fik ikke noget svar på, hvordan man så vil sikre, at der fortsat er pensionsopsparing her i landet. Er SF ikke enig i, at det er nødvendigt, at vi har en privat pensionsopsparing af en betydelig størrelse?

Så vil jeg også godt vide, om SF's argumentation omkring folkepensionen kan føres direkte over på dagpengene. Vil SF også foreslå, at arbejdsløshedsdagpengene bliver gjort indkomst- og formueafhængige? Det var dog interessant at få at vide. Det har jeg aldrig hørt før, men det kan jo være, at der er noget nyt under solen i den sammenhæng. Dagpengene bliver i dag alene udbetalt i forbindelse med tabt arbejdsfortjeneste, det vil sige, når man er ledig og ikke har noget arbejde og nogen indkomst fra noget arbejde. Men alle andre økonomiske forhold er uvedkommende i modsætning til de sociale ydelser i øvrigt under bistandsloven. Her er det alene et behov, der gør sig gældende for vurderingen af, om man er berettiget til udbetalinger.

Jeg synes, at det er meget væsentligt, at man fastholder disse principper imellem de tre systemer, for ellers er det jo en fantastisk socialreform, SF lægger op til, som i virkeligheden indebærer, at ganske almindelige mennesker med et lille hus måske med en samlet husstandsindkomst på et rimeligt niveau vil være afskåret fra at få noget som helst i forbindelse med ledighed. Det er jo konsekvensen af det, SF plæderer for her.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Nej, det er selvfølgelig ikke konsekvensen. Vi har ikke nogen forestillinger om at lade arbejdsløshedsdagpengene være påvirket af, om man har hus eller ikke har hus eller den slags ting; selvfølgelig ikke. Arbejdsløshedsdagpengene

skal udelukkende være afhængig af, om man har en arbejdsindkomst. Har man det, så skal man til gengæld ikke have arbejdsløshedsdagpenge.

Men jeg kan forstå, at fru Pia Christmas-Møller ikke kan bruge den samme logik på folkepensionisterne; da mener fru Pia Christmas-Møller, at de skal have folkepension fuldstændig uafhængigt af, om de tjener 300.000 kr., eller hvad de gør. Og det er bare det, jeg ikke rigtig forstår.

Så spørger fru Pia Christmas-Møller: Hvad vil vi så gøre for den private opsparing i Danmark? Jamen, jeg synes, at den private opsparing er stor nok. Det er lige før, at den er rigelig – i hvert fald set i sammenhæng med statens situation. Staten, som har et voldsomt underskud på statsfinanserne, som ophober en større og større gæld. Og virkningen af det er jo, at de fremtidige generationer bliver meget gældsatte som skatteydere. De skal til over deres skattebillet at betale renter og afdrag på den store statsgæld, vi stifter nu. Og hvem skal de betale de penge til? Ja, dem skal de betale lige præcis til de mennesker i dette samfund, som har råd til at lave den store private opsparing. Det er det, der sker: En forgældning af de fremtidige skatteydere til gavn for dem, som nu har råd til at lave den store private pensionsopsparing.

I den situation synes jeg, at det er mærkværdigt, at dette Folketing tager sig råd til at give skattefritagelser til dem, som vil opbygge de store pensionsformuer, for det er dem, som alle andre skatteydere i fremtiden skal betale renter og afdrag til. Det synes vi er uretfærdigt.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Nu hvor SF så klart og ærligt har fortalt om SF's planer i forhold til folkepensionens grundbeløb, så synes jeg, at det er på tide, at statsministeren svarer på det spørgsmål, jeg har stillet ham.

Vil regeringen udstede en garanti for, at ikke andre grupper vil blive omfattet af en nedtrapning af folkepensionens grundbeløb i forhold til de grupper, der er omfattet i dag?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Til fru Christmas-Møller. Man kan jo selvfølgelig, når man ikke kan svare, kalde en argumentation for absurd. Det var ellers meget enkelt, synes jeg. Hvis der sker en opsparing med skattetilskud, så sker der i bedste fald det, at vi får

højere privat opsparing, og til gengæld får vi en højere statsgæld, altså en mindre offentlig opsparing. Og i bedste fald så opvejer de to ting hinanden.

Det, der sikkert er mere sandsynligt, er, at når folk sætter en 20.000-30.000 kr. ind sidst på året for at få lidt skattebegunstigelse, så siger de, når de får checken fra skattevæsenet: Det var søreme dejligt; vi må lige have noget mere rødvin og en ekstra bøf på bordet. Og så vi altså fået netto mindre opsparing i samfundet.

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil starte med at erklære mig enig med dem, der fra talerstolen her tidligere på formiddagen har sagt, at der hviler et ubehageligt skær af mistænkeliggørelse over debatten her. Det kommer lige fra forespørgslenes ordvalg over indlæggene fra ordførerne – dem, vi har hørt indtil nu – der står bag forespørgslen, og så til dagsordenen.

Det kan måske ikke undre – mig undrer det desværre, at vi også finder vores partner fra finanslovsforliget, Det Konservative Folkeparti, i denne kreds af partier, for der er sagt mangt og meget heroppefra, som sætter spørgsmålstegn ved ånden i det forlig, når det angribes på den måde.

Hvad det mere saglige angår, da er det først og fremmest samspilsproblemet, der optager sindene, og jeg må på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi til fulde deler den tilbagevisning af det problem, som både statsministeren og skatteministeren her har givet udtryk for.

Det er ikke noget, vi helt kan fjerne; samspilsproblemer vil altid bestå. Det slutter skatteministeren med at sige, men han fastholder også det synspunkt, som mit parti står bag: at vi har fundet en rimelig løsning af det. Man kan drøfte, om det gældende niveau er et givet niveau, som man skal fastholde, men i hvert fald må vi mene, at vi er så tæt på, som vi praktisk kan komme det, og det er sket over en stadig indsats inden for de sidste 10 år.

Det kan fastslås, at pensionstillægget for gifte pensionister aftrappes fuldt ud. Indtægter ud over pensionen, der overstiger 219.000 kr., og de personlige tillæg aftrappes ved indtægter, der overstiger 82.500 kr., og så er det meget vigtigt at få understreget, at der ikke er nogen pensionsudbetalinger, der påvirker folkepensionens grundbeløb. Det er kort sagt i meget få ord dér, hvor vi befinder os i øjeblikket, så jeg må fastholde, at det er dokumenteret, at vi har gjort meget.

Der kan tænkes forskellige ekstreme modeller for, hvordan man kan tage spørgsmålet op om indkomsthængighed. Og lidt drillende var det måske, men alligevel så ridsede skatteministeren i hvert fald de to ekstreme muligheder op. Den ene er, at alle får ret til samme ydelser uanset behov, og det ville koste statskassen omkring 6 mia. kr., hvor vi jo godt vil have bud på finansieringen.

Jeg lyttede til det, som fru Pia Christmas-Møller sagde fra talerstolen, at man jo altid er ansvarlig fra Det Konservative Folkepartis side og parat med løsningsforslag, når man kommer til forhandlinger derom, men det er ikke nu og her, vi skal klare det. Og lige nu og her, forstår jeg altså så også, handler debatten præcis om pensionisternes problemer, men hvad med sammenhængen?

Der er flere af de ordførere, der har været på talerstolen indtil nu, der har efterlyst en sammenhæng i synspunkterne. Og det er jo ikke muligt, det er ikke forsvarligt at tage problemerne op stykvis og delt, så vi én dag drøfter pensionisternes problemer, en anden dag så drøfter vi andre gruppers problemer her i Folketingssalen. Men vi har det ansvar, at vi ser det i en sammenhæng.

Og så er der den anden ekstreme mulighed, og det er, at det offentlige slet ikke skal give sådanne ydelser, som vi her taler om, og det er der vel næppe nogen her i salen, der mener. Ja, nu er der fra højresiden af salen jo ét parti, som ikke er med blandt forespørgerne, det er Dansk Folkeparti. Det er egentlig interessant, at man har skivet dem af, men det kan jo godt være, at de alligevel vil stemme for dagsordenen; det får vi formentlig at høre senere i debatten.

Men så er der den midterste model, og det er altså at finde balancen: at man har et velfærdssystem, hvor det offentlige træder til, når man ung som gammel har behov for at få offentlig støtte til de problemer, man har.

Der er tre elementer, som spiller ind her: Det er folkepensionen, arbejdsmarkedspensionerne og de private pensionsordninger. For så vidt angår folkepensionen, så synes jeg nu også nok, man må sige, at skatteministeren har udstedt en garanti, en erklæring, hvor han har sagt – og nu blader jeg for at finde frem til det – at regeringen garanterer, at der bliver folkepension til alle. Det er da noget af en erklæring. Jeg ved ikke, hvad man mere vil kræve.

Om arbejdsmarkedspensionerne: igen en interessant erfaring, vi har gjort. Lidt bekymren-

de måske, at under finanslovforhandlingerne var det ikke muligt at få tilslutning fra Det Konservative Folkeparti til det ATP-forslag, som regeringen har fremlagt. Vi regner med og håber, at vi i løbet af folketingsåret får klaret det problem, men det handler da i hvert fald også om at sikre pensioner for fremtidige generationer.

Så de private pensionsordninger, der er fordoblede, hvad indbetalingerne angår siden 1987. Det er da netop et bevis på, at borgerne føler tillid til systemet. Nogle vil sige: Nej, det er, fordi de er bange for, at de går hen og mister den offentligt udbetalte pension, så derfor sparer man op på den måde. Men vi tager det altså modsat som en tillids erklæring, både en tillids erklæring til de bestræbelser, vi har for at få klaret samspilsproblemerne – dem opfatter borgerne altså, der foretager disse indbetalinger, som værende i en acceptabel gænge, hvad løsninger angår – og vi finder også, at der i disse ganske betragtelige indbetalinger er tale om en tillids erklæring til den samfundsøkonomiske udvikling.

Denne debat har indtil nu handlet mest om skat, og hvilke krav det offentlige kan stille til dets borgere, og hvilke garantier det offentlige kan give borgerne. Der er endnu ingen, der har været inde på spørgsmålet om, hvad der måske påvirker fremtidige pensionsindtægter aller mest, nemlig de samfundsøkonomiske tendenser, inflationen. En af de værste trusler, der kan tænkes mod opsparing, opsparingsbestræbelser og pensionsopsparinger, er en høj og hurtigt udviklende inflation. Det har vi ikke i disse år; det har en meget stor indflydelse på indbetalingerne, er jeg sikker på.

Der er også nogle, der kan interessere sig for renten – det er heller ikke sket i debatten indtil nu – men vi har en lav rente. Nogle vil måske sige, nå ja, tak, det kan så få folk til at ryste lidt på hovedet og sige, hvad skal jeg nu sætte mine penge i, for jeg får ikke ret stort afkast af mine penge. Det ville have været bedre, om renten var høj. Men sammenhængen mellem inflationsudvikling og lav rente er vigtig, og derfor kan vi se, at selv med faldende rente har vi altså en stigende pensionsopsparing. Det er der ingen der kan bortforklare.

Jeg synes også lige, jeg vil ofre et par ord på, at den enkelte – og også pensionskasserne – kan have en ganske stor indflydelse på udsigterne til, at en pensionsopsparing ikke udhules. At man passer på, at ens pensionsopsparinger ikke alene retter sig mod det, vi kan kalde passive

investeringer, men at der er nok så stor en portion af det, som spiller aktivt med i samfundsudviklingen, så man altså får sat penge også i aktier og dermed medvirker – både for sig selv og samfundet – til, at disse pensionsmidler ikke bare passivt står og venter på at blive udbetalt, men faktisk deltager i opbygningen og fastholdelsen af en økonomisk sund udvikling.

Til slut bare to ord om skattereformen. Det er Det Radikale Venstres klare opfattelse, at skattereformen har bidraget til at øge tilliden til fremtidige pensionsudbetalinger, og at vi ved at se en lavere marginalskat både nu og også for fremtidige pensionsudbetalinger har været med til at få folk til at tro på, at det nytter noget at spare op, og at vi på den måde også får bekræftet, at de samspilsproblemer, som man her taler om, også i forslaget til motiveret dagsorden, ikke har det omfang, som man prøver på at puste det op til.

Jeg skal kort erklære, at mit parti ikke kan støtte det fremsatte dagsordensforslag.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Igennem mange år har såvel Det Radikale Venstre som Venstre i hvert fald været enige om én ting: At der var et stort samspilsproblem. Og vi har i fællesskab mange gange arbejdet for at få det bragt ned. Nu forstår jeg, at Det Radikale Venstre ikke længere mener, der er et problem, for nu er man nået til et rimeligt niveau.

Derfor vil jeg spørge ordføreren, hr. Bjørn Elmquist, og jeg tager fra bilag 2 i det, der hedder Pensionsopsparing, udbredelse og dækning fra juni 1995. Der kan mennesker med ganske almindelige små arbejdsmarkedspensioner få en sammensat marginalskat på op til 75 pct. Mit spørgsmål er: Er det det, Det Radikale Venstre mener er et rimeligt niveau?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Bjørn Elmquist filosoferede i sit indlæg om, hvorvidt Dansk Folkeparti mon ville støtte det dagsordensforslag, som er fremsat under debatten her i dag, og han filosoferede bl.a. også lidt over, at forespørgslets ordlyd var udtryk for en mistænkeliggørelse.

Uanset om der er udtryk for en mistænkeliggørelse eller ej, så kan jeg meddele, at Dansk Folkeparti stemmer for det dagsordensforslag, som er fremsat, og det gør vi, fordi vi mener, at det er et faktum, at der eksisterer samspilspro-

blemer. Vi mener rent faktisk, at både de ting, som regeringen har fremlagt, og som også har været inde i debatten, men også de indlæg, der tidligere har været, klart har dokumenteret, at der eksisterer samspilsproblemer. Det vil sige, at folk, som har bundet midler for at have større muligheder senere i livet, reelt beskattes meget hårdt. Det er et faktum, som vi ikke mener kan bortargumenteres.

Det, som vi læser dagsordenen vil, er, at der skal nedsættes en tværministeriel arbejdsgruppe, som så skal kulegrave og kortlægge disse problemstillinger, hvorefter vi så senere kan få en folketingsdebat igen, hvor vi så kan debattere på baggrund af den kulegravning, hvad der så eventuelt skal gøres, og hvad partierne ønsker. Det synes vi egentlig er reelt og helt fair, at man ønsker sådan en kulegravning, og at vi så kan tage en debat på baggrund af den kulegravning. Men vi noterer os selvfølgelig, at regeringspartierne ikke ønsker at få disse ting kulegravet. Så kan vi selvfølgelig blot gisne om, hvorfor det egentlig er.

Vi er bange for, at det giver anledning til større bekymring rundt om i landet end den påståede mistænkeliggørelse, som skulle ligge bag forespørgslen i dag.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg synes, det havde været en god idé, hvis det er lige præcis det problem, som hr. Peter Brixtofte påpeger, som denne forespørgselsdebat skulle have handlet om, og så kunne man måske have skudt sig ind på det på en anden måde end ved at tage en forespørgselsdebat om det her i Folketinget, hvor det, vi skal græsse af, jo selvfølgelig bliver meget generelt.

Det problem, som hr. Brixtofte her peger på, hænger jo sammen med øvrige ydelser, som man får fra det offentlige, boligydelse, varmehjælp, og hvad det kan være, og et eller andet sted skal man jo lægge snittet. Det er muligt, at vi lige præcis på dette konkrete punkt godt kan finde andre løsninger på samspilsproblemet, men skulle man af den årsag stemme for et dagsordenforslag som det, der ligger foran os, om, at vi skal nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal kulegrave alt dette?

Vi har jo masser af materiale foran os. Det drejer sig snarere om at finde den løsning, som er så perfekt, at alle partier her i Tinget kan gå ind for den.

Hvis vi lægger det snit et andet sted, kan der også være andre problemer, der kommer frem. Vi ophæver ikke samspilsproblemerne ved at finde en ny løsning, men kun det enkelte konkrete problem. Så kig på det og kom med finansieringsmodeller, finansieringsforslag. Det er jo ikke noget, man opnår under en debat som denne her. Det kunne vi jo f.eks. have taget med under finanslovforhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Jeg forstår, hr. Elmquist erkender, at der er nogle niveauer, som måske er uacceptable, og at der derfor er grundlag for at undersøge, hvad man kunne gøre for at løse problemet. Nu er det altså sådan, at her anskueliggør man problemets størrelse, men vi vil også godt have forslag til nogle løsninger, og dér, hvor vi foreslår nogle principielle retningslinjer, er, hvor vi siger, at man skulle prøve at få vores skattesystem kædet sammen med vores tilskudssystemer, så de passer sammen, og f.eks. arbejde med en model, som siger, at man, når man både betaler skat og får nedtrappede sociale ydelser, aldrig må få frataget mere end 50 pct. af indtægtsfremgangen, altså få indlagt sådan en maksimal fælles trækprocent, en reel trækprocent i det fælles system af skat og sociale ydelser.

Det mener jeg var noget, som sådan en gruppe kunne gennemarbejde og så komme med forslag til os om her i Folketinget, hvorefter vi kan finde ud af, hvor meget det koster, og hvordan vi skal finansiere det.

Det, vi foreslår nu, er jo sådan set, at samspilsproblemet bliver belyst, og at man så kommer med nogle konkrete forslag til, hvad vi skal gøre.

Så tager vi en debat igen, og så må vi partierne imellem forhandle os frem til nogle løsninger. For det er et stort problem, og det vil man opdage i stigende omfang i de kommende år, når alle de nye pensionister fra de nye arbejdsmarkedspensionsordninger opdager, at det er dem, der bliver ramt af samspilsproblemet.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.03

Mødet genoptaget kl. 13.15

Forhandlingen genoptoges

Kirsten Jacobsen (FP):

Når man har siddet og hørt på debatten her i formiddag og på, hvad regeringens medlemmer har sagt, har man egentlig fået den bedste begrundelse for, at regeringen selv burde stemme for den dagsorden, som er foreslået.

Det, vi har været vidne til, er en meget hidsig finansminister, som nægter, at der overhovedet er et problem. Finansministeren har den opfattelse, at de private pensionsopparere nærmest er blevet forgyldt. Skatteministeren erkender de faktiske omstændigheder og siger, at det er et nødvendigt onde, som vi må leve med. Det er dog i det mindste en holdning, man kan tage og følge på og forstå.

Men et andet skisma er jo, at på trods af regeringens egne tal i regeringens egen publikation nægter man altså, at problemet eksisterer. Derfor er det jo lige meget, hvor mange publikationer der er. Hvis man kan have så forskellige opfattelser, som man har internt i regeringen af det her problem, er der jo da noget, der tyder på, at det måske havde været en god idé at nedsætte en tværministeriel ekspertgruppe, som kunne have kulegravet den her samspilsproblematik og være kommet med nogle løsningsmodeller.

Man kan godt forstå, hvorfor ministre måske ikke er så særlig optaget af disse samspilsproblemer. Det er jo ikke dem, det går ud over. Det er jo ikke deres ministerpensioner, det går ud over. Men en socialdemokratisk regering burde måske være optaget af, at det faktisk er helt almindelige, jævne menneskers private pensionsopsparring, det går ud over.

En ting, der har undret mig, er det svar, regeringen har givet til Skatteudvalget på bilag 181, svaret på spørgsmål 37. Der siger socialministeren, at udgangspunktet for udbetaling af sociale ydelser er, at der er et socialt behov. Udbetaling af folkepensionens grundbeløb er dog sikret for alle, der ikke samtidig har arbejdsindtægter over et vist niveau.

Ja, det er jo rigtigt nok, men det er jo humlen ved det hele. Humlen ved hele problematikken er, at man nedsatte folkepensionens grundbeløb, samtidig med at man lod pensionstillægge stige, og de er indkomstafhængige.

Hvis man hele tiden flytter rundt på de størrelser, således at det beløb, man får, som er indkomstafhængigt, nemlig grundbeløbet, sættes ned, og det, der er indkomstafhængigt, sættes op, ja, så varer det jo ikke ret længe, inden man pr. salamimetode har opnået det, SF's ordfører sagde: at folkepensionen bør være en social ydelse, som bør være indkomstafhængig.

Det er egentlig det, man kan se at regeringen arbejder hen imod.

Jeg synes også, man skal tage højde for allerede nu, at det problem, vi taler om, ikke er et problem, som vil ramme nogen hverken i dag eller i morgen. Det er også derfor, der ikke er et folkekrav om det her. Det er noget, der vil komme, når de her pensioner skal til udbetaling, og det er helt klart, at de pensionister, det vil berøre, er en langt stærkere pensionistgruppe end den, vi kender i dag. Det er en pensionistgruppe, som ikke har gået i flinkeskolen, og som vil stille langt større krav til det offentlige om service end den pensionistgruppe, der i dag nærmest lader sig nøje med ingenting.

Hele Folketinget har fortalt, hvor fornuftigt det var, at man skulle spare op til egen pension. Det er der masser af mennesker der har gjort i tillid til de løfter. Det er selvfølgelig derfor, pensionsindbetalingerne er steget sådan. Folk har fundet ud af, at man ikke skal sætte sin lid til politikerne. De løber som regel fra det, de har lovet.

Men hvis befolkningen finder ud af, at værdien af den pensionsopsparring, de har, udhules år for år, og at det egentlig havde været mere fornuftigt af dem at betale skatten med det samme og have brugt pengene til forbrug eller investeret dem i et eller andet forbrugsgode, de kunne have gavn af, og så ellers læne sig op ad væggen, når de blev gamle og overlade forsørgerbyrden til det offentlige – det er jo selvfølgelig det, folk vil tænke på – så vil de sammenligne og sige: Jamen hvis jeg ved afsavn har sikret mig en pension, en ekstra privat pension på eksempelvis – som regnet ud af PFA – 86.000 kr. om året, og jeg skal sammenligne mig med min nabo, som ikke har gjort noget, så kommer jeg ud for, at det eneste, jeg får, er 30.000 kr. mere end naboen. Hvorfor skulle jeg så lide alle de afsavn i alle de år?

Derfor vil nedgangen i de private pensionsopsparinger komme fremover, når det her går op for folk. Og så synes jeg, det er bedre at gribe ind i tide.

Jeg synes også, det er kedeligt, at tingene skal gå så meget af lave, før man erkender, at der er et problem, og man så skal gribe til hovsaløsninger. Hver gang der er nogen, der kommer og spørger, om vi ikke skulle tage at se på det her, få en ordentlig diskussion ud af det, så kommer man altså ud for det, man er kommet ud for i dag, at regeringen enten siger, at problemet ikke eksisterer, eller også siger den, at det problem eksisterer godt nok, og at det må vi så leve med.

Jeg synes, det er mærkeligt, at man kan være i den samme regering og have så vidt forskellige holdninger. Fremskridtspartiet kan ikke acceptere det, og det, man burde gøre, var selvfølgelig at sige til folk: Det er fornuftigt at spare op, man skal blive ved med at spare op, hvis man vil have lidt ekstra, når man bliver gammel, for det kan godt betale sig. Og det kan man selvfølgelig gøre ved at sige til pensionisterne: Der er en eller anden maksimumsgrænse for, hvor meget jeres private pension kan reducere jeres indkomst både set skattemæssigt, og når det drejer sig om de sociale tillæg, man får.

Det er nemlig ikke særlig interessant for den enkelte pensionist, om det er skatten, der tager pengene, eller det er nogle sociale ydelser som boligstøtte eller varmhjælp eller noget andet, man ikke får. Det, det drejer sig om til syvende og sidst, er: Hvad er det, pensionisten har at leve for? Det er det, man bør tage udgangspunkt i.

Jeg synes, det er meget svært at stå i en situation, hvor man på den ene side, som Det Radikale Venstre så rigtigt påpegede, siger: Det, vi skal passe på, er, at renten ikke stiger. Det er jeg helt enig med hr. Bjørn Elmquist i.

Men hvis vi skal sikre os, at det ikke sker, tror jeg også, hr. Bjørn Elmquist er enig med mig i, at så er vi nødt til at sikre, at den private opsparing ikke falder for drastisk, at man ikke erstatter den private opsparing med et øjeblikkeligt forbrug. Det er lige præcis det, man kommer ud for, hvis man ikke griber ind nu og får de her samspilsproblemer af vejen.

Jeg kunne forstå på hr. Elmquist, at hr. Elmquist også mente, at der er og burde være en smertegrænse for, hvor meget det offentlige skal have ud af, at folk sparer op.

Her har man altså en dokumentation, som siger, at man kan komme op over 70 pct. Det siger regeringens egne tal, det siger pensionselskabernes tal, og skatteministeren har bekræftet, at de er i overensstemmelse med sandheden.

Alligevel siger regeringen, at man end ikke vil kortlægge og undersøge problemstillingen. Det synes vi i Fremskridtspartiet simpelt hen er for dårligt, og det betyder jo, at man så er nødt til at tage andre midler i brug. Så må vi begynde at udarbejde beslutningsforslag i stedet for og komme med dem til Folketinget.

Eller også kan man altså vente, til problemet bliver så stort, at opsparingen er gået ned, inflationen er begyndt at stige, og renten er begyndt at gå op. Og reparationer er meget, meget dårligere og koster mange flere penge for samfundet, end hvis man havde grebet ind i tide og forebygget, at problemerne opstod.

Det synes jeg regeringen skal tænke over, og jeg synes, regeringen burde støtte den dagsorden, som er foreslået.

Frank Aaen (EL):

Som sagt er vi i Enhedslisten helt enige i, at der er mange pensionister, der har det for dårligt. Vi vil især pege på pensionister uden væsentlig anden indkomst, der er meget klemte, som enten har haft en uændret realindkomst, hvor alle andre er gået frem i realindkomst, eller som har boet i kommuner med skatteforhøjelser og derved har haft et direkte fald i realindkomsten.

Vi er også enige i, at der er mange med de nye arbejdsmarkedspensioner, der i realiteten ikke får noget som helst ud af det. De får en lang næse. Det er snyd og bedrag. Store dele af fagbevægelsen blev bedraget, dengang man skulle argumentere for at indføre arbejdsmarkedspensionerne.

Jeg vil også sige, at mange af de problemer, som i dag helt aktuelt udvikler sig, jo ikke har noget som helst med samspilsproblemer at gøre. De har mere med finanslovsforlig at gøre. Jeg tænker f.eks. på begrænsning af boligydelsen med bagatelgrænsen. Jeg tænker på, man har fået dyrere medicin, dyrere penicillin osv., og at vi også har fået besparelser på sygetransport. Det er jo ting, som kan mærkes hos mange almindelige, lavtlønnede pensionister, og som man sådan set godt kunne bekymre sig mere over, end forespørgerne i dag har gjort.

Derfor vil jeg også sige, at vejen til at løse de problemer, der er for de dårligst stillede pensionister her i landet, er altså ikke at gøre det mere

fordelagtigt at lave private pensionsordninger. Det er i forvejen alt for gunstigt. Jeg har sagt det før i debatten, så jeg skal ikke gøre meget mere ud af det, men jeg vil bare sige, at begunstigheden af private pensionsopsparinger i dag koster de offentlige kasser ca. 50 mia. kr. i tabt indkomstskat og i tabt realrentebeskatning, 50 mia. kr.! Det svarer næsten på øre til det, vi i dag giver landets folkepensionister.

Det er altså et meget stort beløb, vi taler om, som går tabt på grund af den måde, vi har indrettet beskatning af private pensionsordninger på. Nogle af pengene kommer igen på et senere tidspunkt, men det giver under alle omstændigheder en ualmindelig asocial fordeling af, hvem der får tilskud til deres pensionsopsparing, og hvem der ikke får det.

Det er altså således i dag, at arbejdsløse og syge, der har meget lidt i indkomst, og som ikke har fast arbejdsindtægt, får 0 kr. i tilskud til deres alderspension, mens bankdirektøren med millionindtægten får et skattetilskud på 100.000 kr. eller mere om året til sin private pensionsformue.

Jeg vil sige, at hvis vi fjernede skattebegunstigelsen af de private pensionsordninger, kunne vi fjerne underskuddet på årets finanslov og på sigt fjerne statsgælden, og på den måde kunne vi skabe et godt og solidt grundlag for en høj folkepension til alle. Og jeg er sådan set enig, når der udtrykkes bekymring for, om der også er en høj folkepension om 10 år, 20 år, 30 år.

Men det største problem og den største grund til at være usikker er den store statsgæld og de store renteudgifter. Det er jo lige præcis tyngden af renteudgifterne på vores statsfinanser, der gør, at vi hele tiden presses til at skrue ned for f.eks. pensioner eller til ikke give den vækst i pensionerne, som vi kunne tænke os. Og dér skal vi altså igen holde fast i, at grunden til, at vi i dag har så stor en statsgæld, er – og jeg vil sige ene og alene – at vi har fradragsordningen for private pensionsopsparinger.

Det er derfor, jeg synes, at debatten i dag og den foreslåede dagsorden sådan set skøjter fuldstændig hen over det fundamentale problem for både dagens statsfinanser og fremtidens folkepensionister.

Jeg vil sige, at vi kunne løse mange problemer, hvis vi fjernede den fradragsordning, og derfor vil vi altså ikke gå med til noget, der bare peger på at forbedre skatteordningen for private pensionsordninger. Tværtimod. Vi synes, at den burde afskaffes.

Så vil vi også kunne undgå den meget uheldige udvikling, vi har i øjeblikket, som er udmærket illustreret i rapporten fra regeringen om pensionssystemet. Hvis vi tager 1994, hvor vi ikke engang havde fået de private pensionsopsparinger fuldt udviklet, kan vi se, at de 7.000 rigeste pensionister i landet modtager tre gange så meget i pension – ikke i alle mulige andre indtægter, men i pension – som halvdelen af landets pensionister får i pension. Allerede dér er vi begyndt at have en meget stor adskillelse.

Kigger vi så frem til år 2040, så vil vi se, at de, der har en 9 pct.s pensionsordning og en almindelig indkomst, til den tid vil få en halv gang mere i pension end dem, der ikke har en pensionsopsparing, fordi de har været syge eller arbejdsløse.

Hvis regeringen – det turde den åbenbart ikke, men det vil jeg opfordre den til at gøre – hvis regeringen havde regnet ud, hvordan det så ud med dem, der har en 15 pct.s pensionsordning, som de fleste ude i det private erhvervsliv jo har, så vil vi med de fordele, der er i dag, få en helt anden indkomstadskillelse mellem dem, der får en pension, og dem, der ikke får en pension, som de bedst stillede får oven i de indtægter, de i øvrigt måtte skaffe sig. Det er urimeligheden i fremtidens pensionsindretning. Det er sådan, den udvikler sig.

Lad os så sige, at vi skal kigge lidt på de særlige problemer, der er for private pensionsopsparere. Det går jeg da gerne ind i. Så synes jeg da, at de liberale partier skulle tage fat i urimeligheden i, at fremtidens pension skal afhænge af, hvor heldig man er som spekulant. Det er jo sådan, at hvis man er uheldig og får placeret sine penge i et dårligt pengeinstitut eller er blevet medlem af en pensionskasse, som er dårlig til at forrente ens penge, så kan man altså komme ud for, at ens forrentning af pensionsformuen er en tredjedel af det, som de, der er mere heldige, får. Deri ligger faktisk endnu større indkomstforskelle gemt, større end dem, som kommer ud af samspilsproblemer.

Eller lad os tage den forskel, der er, hvis man er medlem af en pensionskasse, hvis medlemmer har høj dødelighed, stor nedslidning, og hvor der er mange førtidspensionister. Så får man en meget lavere pension, selv om man har indbetalt det samme som den, der er medlem af f.eks. Juristernes & Økonomernes Pensionskasse eller en anden, hvor arbejdsforholdene er bedre og levetiden længere.

Det er også urimeligt, at vi indretter et system, der ikke bare er afhængigt af, hvor meget man sparer op, men også af, hvem man er i pensionskasse med. Det er det system, vi lige så roligt er ved at udvikle, og som i årene fremover vil give flere og flere urimeligheder.

Vi vil godt medvirke til at forbedre forholdene for de pensionister, der har lave indkomster. Vi vil gerne hæve folkepensionens grundbeløb. Vi vil også gerne gå lidt mere ind i den debat, der ikke har været så meget inde i billedet i dag: Hvordan er Den Sociale Pensionsfond blevet forvaltet? Har vi ikke snydt nogle pensionister ved den måde, den er blevet brugt eller ikke brugt på? Det synes vi også godt kunne gå ind i en debat som denne her.

Så vil vi gerne være med til at se på de samspilsproblemer, som jeg erkender at der er. De rammer i mindre grad pensionister med privat pensionsopsparing; de rammer i højere grad enlige forsørgere på bistand – mennesker i det sociale system, som jo ikke kan klage over marginalsatser på 70 pct., idet man må konstatere, at de nogle gange har en marginalsat på over 100 pct. Det var da rart, hvis vi kunne få højrefløjen her i salen til at kigge mere seriøst på den slags problemer.

Vi kan altså ikke stemme for dagsordenen, fordi den skal og vil blive brugt til at forbedre de private pensionsordninger og undlader at tage fat på de største problemer, der er i pensionssystemet, som jeg har beskrevet dem.

Men vi vil til gengæld være med, hver eneste gang nogen vil begrænse fradragmuligheden for private pensionsordninger, være med til på den måde at nedbringe statsgælden, være med til at bevilge penge til en højere folkepension til alle, og selvfølgelig også, hvis nogen løsrevet fra den her problemstilling omkring fradragene vil komme med forslag til: Hvordan får vi forbedret varmemhjælpen? Hvordan får vi igen forbedret boligydelsen til pensionister osv.? Der kan man bare trykt komme til Enhedslisten, så skal vi nok være der.

Sonja Albrink (CD):

Med et stigende antal ældre og udsigt til, at der er færre i den erhvervsaktive alder til at skabe indtjeningen og skattegrundlaget, er det nødvendigt, at vi nøje overvejer, hvordan pensionerne skal skrues sammen.

Ud over selve pensionen er der selvfølgelig også sociale ydelser, som pensionister enten på lige fod med andre eller som særlig pensionist-

ydelser kan kvalificere sig til, hvis de kan dokumentere et individuelt behov.

I vort samfund har vi heldigvis accepteret, at samfundet træder hjælpende til, hvis nogen har et særligt behov for hjælp til at opretholde en acceptabel levestandard. Men hjælpen gives kun, hvor der er et behov. Ellers taler vi jo om en borgerløn, og en sådan løsning ved alle jo at vi klart må vende os imod.

Ud over folkepensionens grundbeløb skal ydelser til pensionister selvfølgelig være behovsbestemte, målt ud fra nogle rimelige objektive kriterier. For pensionister opstår der indimellem samspilsproblemer, som vi kender det fra så mange andre grupper, når folk indtægtsmæssigt ligger lige i grænseområderne.

For de lavtlønnede kender vi problemet med det manglende økonomiske incitament til at søge bort fra passiv forsørgelse, og i forhold til pensionsopsparingerne er der altså tale om problemer med manglende økonomisk incitament til at spare op.

Folkepensionens grundbeløb ændres ikke af en arbejdsmarkedspension eller en egen pensionsordning. Og sådan bør det også være. Andre ydelser til pensionister falder bort, hvis pensionisten selv kan klare de basale ting.

Jeg er fuldstændig enig med skatteministeren i, at bortfald af sociale ydelser ikke kan opgøres som en øget skattebyrde, men må ses som en del af det sikkerhedsnet, der trods alt er spændt ud under borgerne i dette samfund.

Så skal jeg da også sige, at de to løsningsforslag til afvikling af samspilsproblemerne, som skatteministeren skitserede i sin tale, efter CD's mening selvfølgelig begge to er helt uden for diskussion: sociale ydelser til alle eller total afskaffelse af ydelser. Og med den holdning ligger der selvfølgelig også en erkendelse af, at samspilsproblemer ikke kan afskaffes helt.

Jeg er ikke i tvivl om, at økonomiske incitamenter nu engang er et meget velfungerende styringsinstrument. Og da det er i samfundets interesse, at den enkelte enten gennem en arbejdsmarkedspension eller en privat pensionsopsparing skaber mulighed for at forsørge sig selv – også når man er nået ud over den erhvervsaktive alder – må der være et økonomisk incitament til at spare op.

Hvis pensionsordningerne skal have en vis betydning, mener vi i CD, at de skal oprettes så tidligt som muligt, således at de giver et tilstrækkeligt afkast. Derfor mener vi også i CD, at der i pensionsbeskatningen måske skulle ind-

bygges en eller anden form for særlig gulerod for de folk, som vælger at give afkald på en forbrugsmulighed på et tidligt tidspunkt til fordel for at spare op til alderdommen, eller som måske gerne vil bruge noget af opsparingen som et supplement til en orlovsordning for at passe børnene, mens de er små.

Med skattereformen blev beskatning af arbejdsindkomster som sagt sat ned. Men der skete ikke samtidig en nedsættelse af beskatningen af kapitalpensionsudbetalingerne. Tværtimod betød det, at også en pensionsudbetaling nu indgår i grundlaget for betaling af arbejdsmarkedsbidrag.

I CD mener vi, at når vi måske på et eller tidspunkt skal diskutere et serviceeftersyn af skattesystemet, så kunne man kigge på pensionsområdet.

Pensionisttilværelsen skulle da også gerne være andet og mere end bare økonomiske og skattemæssige overvejelser. For selv om de økonomiske rammer også sætter visse grænser for, hvad man kan lægge ind i pensionisttilværelsen, så giver de næsten to millioner danskeres pensionsopsparring ud over folkepension og ATP trods alt mange gode muligheder for at få noget ud af det, man kalder den tredje alder.

Muligheden for at hæve kapitalpensioner på almindelige vilkår, allerede når man er 60 år, giver jo også mulighed for, at der er en stor grad af valgfrihed med hensyn til, hvornår man vil trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet og måske gøre nogle af de ting, som man altid har drømt om, til virkelighed.

På den måde synes jeg at de regler, vi har for pensionsordninger, giver den enkelte en utrolig fleksibilitet. Og det skal de også helst blive ved med.

Mange af os kan se frem til en pensionisttilværelse på en fjerdedel eller en tredjedel af vores liv, og vi er forpligtet til at forberede den ordentligt. Her i Folketinget kan vi i det mindste gøre vores til at give en mulighed for at skabe ordentlige økonomiske rammer, og de rammer vil CD meget gerne være med til at diskutere.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man må sige, at temaet for dagens forespørgsel er ganske godt. Det er et emne, der optager utrolig mange, både nuværende modtagere af folkepension, andre pensioner og indkomstafhængige ydelser, men som selvfølgelig også er af stor interesse for fremtidens pensionister. Det manglede da også bare andet.

Om det så fremmer en god arbejdsdeling fra Folketingets og regeringens side, at hele fire ministre bliver bedt om at møde op til forespørgslen, er selvfølgelig et spørgsmål. Men det kan jo godt være, at forespørgslerne har haft den indstilling, at jo flere af den nuværende regerings ministre, der opholder sig her i Folketinget, jo færre ulykker kan de nå at laveovre i ministerierne. Hvis det er udgangspunktet, er det jo ganske godt, at der er kaldt fire ministre sammen her i Folketingssalen i dag, og så kunne det jo være, man skulle gøre det i endnu større udstrækning fremover.

Der er allerede sagt meget, og debatten har jo primært handlet om to forhold: På den ene side, at pensionsopsparingerne udhules af de samspilsproblemer, der findes – det er også det, forespørgslen går ud på – og på den anden side problematikken om folkepensionens generelle fremtid, som SF's ordfører, hr. Jes Lunde, bl.a. var inde på.

Hvad angår den første ting, altså at pensionsopsparingerne udhules, er der for os i Dansk Folkeparti ingen tvivl om, at der er samspilsproblemer. Det er et faktum, og det medfører, at folk, som binder økonomiske midler i årevis i tiltro til, at de kan forsøde deres pensionisttilværelse, reelt beskattes meget hårdt i den sidste ende. Dels falder de indkomstrelaterede ydelser i nogen udstrækning bort, og dels bliver pensionsudbetalingen beskattet generelt.

Der har været nævnt forskellige procentsatser, og et realistisk bud er vel, at beskatningen reelt nærmer sig 68 pct. for den gruppe borgere, som bliver ramt af samspilsproblemerne. Som det har været nævnt flere gange i dag heroppefra, øges samspilsproblemerne i takt med, at grundbeløbet nedsættes og de indkomstafhængige ydelser sættes op, og uanset hvordan man vender og drejer det, og hvilken holdning man i øvrigt har til det, er det selvfølgelig et problem set i sammenhæng med folks generelle tillid til, at det kan betale sig at spare op. Derfor er det også nyttigt, at vi får denne diskussionen, og det er nyttigt at forholde sig til, hvad de forskellige partier mener om sagen.

Med hensyn til det andet forhold, jeg nævnte, altså spørgsmålet om folkepensionens generelle fremtid, vil jeg sige, at det egentlig ville være befriende, hvis partierne gav nogle meget klare meldinger på, hvad det er, man ønsker på dette område. SF har givet sit bud, nemlig at man i stigende grad skal overgå til en indkomstafhængig ydelse for folkepensionens vedkom-

mende. Dansk Folkeparti står på den modsatte side og ønsker, at grundbeløbet sikres, og at der gives en ordentlig folkepension.

Men spørgsmålet er, hvad regeringspartierne egentlig mener – ikke med hensyn til, hvad der skal ske om ét eller 2 år, når der måske skal laves en ny skattereform, men om, hvad der skal ske på længere sigt. Det er jo det, der er interessant for de folk, der i dagens Danmark ønsker at spare op eller skal spare op til deres pension. Hvad vil der ske på lidt længere sigt, og hvad er regeringens holdning egentlig?

Hvis vi ser på det, regeringen har barslet med, og det, regeringen har gennemført, ser det ud, som om retningen går imod en lavere grundydelse og en større indkomstafhængig ydelse. Det vil altså sige, at det peger i den samme retning, som SF's ordfører var inde på, og jeg synes nok, man må tage det ad notam ude i befolkningen, hvis det er regeringens opfattelse. Det er jo noget, der vil skabe en kolossal utryghed, hvis det altså – som det tyder på – er regeringens holdning, og det er klart, at det vil lægge en bombe under pensionsopsparingen her i landet.

Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at der er råd til en ordentlig grundydelse for folkepensionister, hvis vi vel at mærke vil prioritere de offentlige udgifter; men det kræver selvfølgelig, at den offentlige sektor koncentrerer sig om sine nøgleområder frem for at brede sig over alle de områder, den gør i dag. Det er en prioriteringsdebat, og så er det selvfølgelig også finanslovdebat, vi er inde i. Det har været nævnt tidligere heroppefra, at det ikke er den rette dag for den debat, men det er vores holdning i Dansk Folkeparti, at der er plads til det, hvis vi vel at mærke vil foretage de prioriteringer, som er nødvendige.

Afslutningsvis skal jeg sige, at med hensyn til det stillede dagsordensforslag kan Dansk Folkeparti, som jeg også har nævnt tidligere under debatten, stemme for forslaget. Vi er meget forundrede over, at regeringspartierne afviser forslaget, for det jo går ud på at nedsætte, som der står, en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal kulegrave og kortlægge den problemstilling, vi har diskuteret her i dag, og fremlægge resultatet i en redegørelse, som så igen kommer til debat her i Folketingssalen. Hvem i alverden kan have noget imod at få undersøgt området til bunds og få en ny diskussion her i Folketingssalen, medmindre man frygter, at der kommer noget frem ved en sådan kulegravning, som man ikke ønsker skal komme frem?

Jeg synes, det skaber yderligere frygt og utryghed, og derfor synes jeg, det havde været på sin plads, hvis regeringspartierne havde stemt for dagsordensforslaget. Det ser det altså ikke ud til at de vil, og det ser ud til, at forslaget vil falde ved afstemningen. Men fra Dansk Folkepartis side kan vi i hvert fald sige, at vi gerne havde set en sådan kulegravning, og at vi vil stemme for det stillede dagsordensforslag.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Der er stillet en række spørgsmål til regeringen, og dem skal jeg forsøge at svare på.

Fru Pia Christmas-Møller og hr. Brixtofte spurgte, om det lå i regeringens tilkendegivelser, at der skulle være planer om at ændre udmålingen af folkepensionens grundbeløb og tillæggene. Det er der ingen planer om overhovedet, og i samme åndedrag kan jeg sige til hr. Thulesen Dahl, at regeringen heller ikke har nogen som helst planer om at ændre på folkepensionen.

Til fru Kirsten Jacobsen, der spurgte, om regeringen står ved rapporten om pensionsopsparingens udbredelse og dækning, kan jeg sige, at regeringen står ved rapporten og dens konklusioner. Som de fleste her i salen også har tilkendegivet i dag, er der enighed om, at samspilsproblemerne er et uundgåeligt fænomen.

Så har jeg lige en rettelser eller en kommentar til en række af de enslydende kritikpunkter, der er blevet ført frem, og som går på, at ændringen i sammensætningen af grundbeløbet og tillæggene i forbindelse med skattereformen skulle være et eksempel på, at der er tale om en vis form for stigende samspilsproblemer. Det er det eneste eksempel, jeg har hørt, men man glemte jo konsekvent at nævne, at der i samme hug skete en reduktion af marginalskattesatserne, og at det var en samlet øvelse, hvor marginalsatserne også bidrog væsentligt til at reducere samspilsproblemet.

Mere generelt vil jeg sige, at det billede, der efter min opfattelse tegner sig efter debatten, er, at for det første har VKZ's tese om, at der skulle have fundet en skærpelse sted af samspilsproblemerne gennem de senere år, vist sig at være fuldstændig grundløs og udokumenteret. For det andet har det rent faktisk vist sig, at samspilsproblemerne er aftaget ganske betydeligt siden 1987 – det er bevist i adskillige rapporter og analyser, som flere har nævnt under debatten – og for det tredje vil jeg sige, at debatten også klart har vist, at de fleste partier erkender, at der

findes samspilsproblemer, og at disse problemer er uundgåelige.

Og for det fjerde vil jeg sige, at de partier, som foreslår drastiske reduktioner af samspilsproblemerne, ikke har udtrykt nogen som helst form for vilje til at formulere, hvilke grupper der skal betale en sådan reduktion af samspilsproblemerne. Sagen er jo, at man ikke kan reducere samspilsproblemerne, uden at der er nogle, der skal betale. Er det andre pensionister eller andre på overførselsindkomst, der skal have lavere pension eller overførselsindkomst, eller er det de erhvervsaktive, der skal betale? Jeg har ikke fået noget som helst svar i løbet af i dag på, hvem der skal betale en udglatning af de samspilsproblemer, der rent faktisk eksisterer.

Og det helt centrale i den forbindelse er: Hvis vi vælger at sige, at vi vil afsætte endnu et antal milliarder kroner til at reducere samspilsproblemet for pensionisterne, må man spørge: Skal vi hente pengene ved generelle skatteforhøjelser med det resultat, at vi får øgede samspilsproblemer blandt de erhvervsaktive? Jeg har ikke opfattelsen af, at det er noget, som er særlig populært i de kredse, der i øvrigt har ført sig frem her i dag, så vi mangler totalt viljen til at tage alvorligt fat på det, der er problemet, nemlig finansieringen af en reduktion af samspilsproblemerne. Så alt i alt er det meget svært at konstatere nogen alternativer til det nuværende system.

Hvad angår dagsordensforslaget må jeg sige, at problemerne er klart belyst. Der er ikke grund til at sammensætte et nyt udvalg og belyse problemerne en gang til. De er belyst i adskillige rapporter, og det er en udbredt opfattelse, at det ikke kan lade sig gøre at reducere samspilsproblemerne afgørende. Det er den konklusion, jeg må drage i dag.

Peter Brixtofte (V):

Det er selvfølgelig ærgerligt, at der næppe bliver et flertal for vores dagsordensforslag, men jeg kan til gengæld love de mange lønmodtagergrupper, som kommer i klemme i de kommende år på grund af samspilsproblemerne, at vi, der har rejst forespørgslen, vil fortsætte kampen for at komme af med de problemer. Efterhånden vil erkendelsen også nå frem til Socialdemokratiet, så vi på et eller andet tidspunkt kan blive enige om at gøre noget ved problemstillingen.

Skatteministerens meget præcise udsagn om, at vi ikke kan undgå samspilsproblemet – at det

er et nødvendigt onde, vi må leve med – kan vi ikke acceptere. Vi ønsker at gøre noget ved samspilsproblemet, og vi ønsker at gøre noget for de grupper, som i disse år får at vide, at de som et led i deres overenskomster skal give afkald på lønfremgang for at få en pensionsopsparring. Disse grupper skal vide, at når de får pensionen udbetalt til sin tid, skal de have lov til at beholde en stor del af deres pensionsopsparring, for ellers er det at snyde disse mennesker.

Jeg vil afslutningsvis håbe, at vi snart igen kan komme til at diskutere disse emner, for de er vigtige. I dag vil Socialdemokratiet ikke erkende, at der er et behov, og det er i hvert fald ikke et problem, man vil løse. Men en stor del af Folketinget har erkendt, at der er et problem, og at der skal gøres noget ved det, og det bliver ikke sidste gang, man vil se initiativer fra vores side i denne sag.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Skatteministeren har en så charmerende måde at tale på, at man somme tider skal høre godt efter for at høre det, man i grunden slet ikke kan lide at høre; men det er jo en god egenskab for en skatteminister.

Skatteministeren sagde på god socialdemokratisk vis, at de, der vil reducere samspilsproblemerne – som man erkender eksistensen af – ikke har sagt, hvor vi skal finde pengene. Men man kunne jo godt vende det den anden vej rundt og spørge: Kunne vi ikke i stedet for at hente dem hos andre pensionister for en gangs skyld foretage besparelser? Det ligger helt fjernt for skatteministeren at tænke sådan, men jeg kan da lige give skatteministeren én idé til, hvor man med det samme kunne reducere nogle pensioner, hvor det ikke ville gøre noget. Man kunne tage fat på ministerpensionerne, men dem vil man altså ikke snakke om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 33 af Peter Brixtofte (V), Pia Christmas-Møller (KF) og Kirsten Jacobsen (FP) (se foran) forkastedes, idet 44 (V, KF, FP og DF) stemte for, 57 (S, SF, RV, EL og CD) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 158:

Forslag til lov om almene boliger m.v.

Af boligministeren (Ole Løvig Simonsen).

(Fremsat 18/1 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Da mit partis ordfører i denne sag, fru Sonja Mikkelsen, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

I Socialdemokratiet er vi godt tilfredse med det fremsatte lovforslag, fordi der både gennemføres en forenkling og skabes en større fleksibilitet i det støttede boligbyggeri. Vi får nu i princippet én type bolig, nemlig den almene bolig, og det foreslåede regelsæt gør det lettere at udnytte den eksisterende boligmasse. Nu bliver det muligt, at de enkelte almene boliger kan udlejes til forskellige personkredse, alt afhængig af behovet.

Det, som vi i Socialdemokratiet lægger særlig vægt på, er den væsentlige udvidelse af beboerdemokratiet, lovforslaget lægger op til. Nu sikres beboerne den bestemmende indflydelse i ledelsen af alle boligorganisationer, og afdelingsbestyrelserne får også øget kompetence, når de skal godkende budgettet for afdelingen. Dermed får de indflydelse på boligafdelingens udvikling og økonomi.

Med en øget indflydelse følger også et øget ansvar, og derfor er det nødvendigt at give bestyrelsesmedlemmerne det bedste grundlag for deres bestyrelsesarbejde. Jeg vil opfordre boligministeren til at være opmærksom på dette. Der er behov for en enkel og klar vejledning til bestyrelserne, og jeg tænker f.eks. på den nytte, en bestyrelse kunne have af et sæt nøgletal for budgettets forskellige poster. Ved at kunne sammenligne deres egne udgiftsposter med f.eks. landsgennemsnittet på området ville de få et bedre grundlag for at vurdere deres egne udgifter.

Med dette lovforslag gøres der også op med kommunalbestyrelsesrepræsentanter i boligbestyrelserne. Jeg tror, den hidtidige praksis ofte har givet anledning til uklarhed om det enkelte bestyrelsesmedlems ansvar og kommunens tilsynsopgave. Nu bliver der som udgangspunkt ingen kommunale repræsentanter i bolig-selskabsbestyrelsen, og kun hvis beboerne direkte træffer beslutning herom, kan kommunalbestyrelsen udpege en repræsentant, dog ikke borgmesteren eller en embedsmand. Jeg tror, vi har fundet en rimelig balance mellem de forskellige hensyn på dette område, og jeg håber, at boligministeren i en vejledning herom vil præcisere både selskabsbestyrelsesmedlemmernes ansvar og pligter og kommunalbestyrelsernes tilsynsfunktion, så begge dele kan komme til at fungere rimeligt og forsvarligt.

Jeg vil også godt kvittere for, at der med den ensartede finansiering, vi nu får for alle boligtyper, gives ungdomsboligerne et særligt ungdomsboligbidrag, så lejen i ungdomsboligerne kan holdes på et uændret niveau i forhold til gældende regler.

En enkelt beklagelse vil jeg også komme med, nemlig om rammebeløbet. Jeg havde gerne set, at man i stedet for at styre byggeomkostningerne ved at lægge loft over kvadratmeterprisen havde taget de samlede udgifter inklusive lys, varme, vand, renovation og vedligeholdelse som styringsmiddel. Min idé er, at det vil være økonomisk fornuftigt – det kan i hvert fald undertiden være det – at ofre lidt mere i anlægsfasen på miljø- og ressourceforanstaltninger og måske også på vedligeholdelsesbillige materialer, fordi det kunne tænkes at give driftsbesparelser gennem lavere varme-, vand- og eludgifter og måske også gennem lavere vedligeholdelsesudgifter. Det ville i hvert fald være miljørigtigt, og jeg tror også, det vil være økonomisk forsvarligt, ja, endog økonomisk givtigt.

Jeg har forståelse for den bekymring, som kommer til udtryk i lovforslaget, og som går på, at tiden til at ændre på styringen af omkostningerne måske ikke er inde lige nu, men jeg håber, vi kan arbejde videre med ideen.

Det er jo et omfattende lovforslag, vi her har med at gøre, og jeg har kun trukket nogle væsentlige punkter frem. Under udvalgsarbejdet får vi lejlighed til at gå mere i detaljer, hvis det skulle være nødvendigt.

Vi kan støtte lovforslaget og medvirker gerne til en grundig behandling af det.